

Küreselleşme Sürecinde Talep Edilen Emegın Niteliğindeki Değişme

Pınar DURSUN

Araştırma Görevlisi
Dicle Üniversitesi-İktisat Bölümü-Diyarbakır-Türkiye
ORCID: 0000-0002-0199-0398
pinar.dursun@dicle.edu.tr

Öz

Kolomb'un 1490'da Amerika'yı keşfiyle başlayan küreselleşme süreci, günümüze kadar devam eden ve gittikçe de karmaşıklaşan dinamik bir yapıya sahiptir. Küreselleşmenin gittikçe karmaşıklaşan bu tarihi sürecinde en önemli değişimlerden biri de kuşkusuz talep edilen emegın niteliğindeki olmuştur. Son küreselleşme dönemine doğru gelindikçe; talep edilen emek, niteliksiz emekten nitelikli emege doğru evrilmiştir. Bunun en önemli kanıtlarından biri, merkez ülkelerinin niteliksiz emek göçünü önlemek için her türlü engeller koyması ve nitelikli emek için kolaylaştırıcı politikalar uygulamasıdır. Ayrıca niteliksiz emegın göçü yerine sermayenin hareketli hale gelmesi de başka bir göstergedir. Birinci ve ikinci küreselleşme dönemlerinde olduğu gibi niteliksiz emegın sermayenin olduğu yere taşınması yerine, üçüncü küreselleşme döneminde sermayenin niteliksiz emegın bol ve dolayısıyla ucuz olduğu yere taşındığı görülmektedir. Bu sebepten ötürü de üçüncü küreselleşme dönemi, merkezleri gelişmiş ülkelerde olan sanayilerin, üretimlerini parçalayarak az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkelere taşıdığı dönem olmuştur. Başka bir ifadeyle bu dönem için, çok uluslu şirketlerin çoğaldığı dönemdir de diyebiliriz. Artık ikinci küreselleşme döneminde olduğu gibi fabrikalar İngiltere gibi merkez ya da kapitalist ülkelerde değil gelişmekte ya da az gelişmiş ülkelerde faaliyet göstermektedir. Böylelikle merkez/kapitalist/gelişmiş ülkeler hem ucuz emekten faydalanmış hem de Kyoto gibi çok taraflı anlaşmaların dayattığı kısıtlamaları da aşmışlardır. Ancak teknolojinin daha da gelişmesi, nitelikli emek gücüne gelecekte ihtiyaç duyulup duyulmayacağı tartışmalarını da beraberinde getirmiştir. Çünkü hızlı gelişen teknoloji sayesinde, robotlar üretimdeki yerlerini çoktan almışlardır. Bu çalışmada amaçlanan küreselleşme sürecinde talep edilen emegın niteliğindeki değişmeyi ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, Emek Talebi, Göç.

The Change of the Characteristic of Labour Demand in The Process of Globalization

Abstract

The globalisation process that began in 1490 with the discovery of America by Columbus, has a dynamic structure which has become increasingly complex. One of the most important changes in this increasingly complex historical process of globalization has undoubtedly been the characteristics of labour demand. Towards the last period of globalization, labour demand has evolved from unskilled labour to skilled labour. One of the most important demonstrations of this evolution is the policies of core countries that restrict the immigration of unskilled labour and facilitate skilled labour. Another indicator is the replacement of unskilled labour migration with capital mobility. Instead of the mobilisation of unskilled labour to the location of capital which predominated the first and second phases of globalization, in the third phase, it is the capital that mobilises towards where unskilled labour is abundant and therefore, cheap. For this reason, the third phase of globalisation has been the phase in which the industries located in developed countries divide and relocate their production in the developing or underdeveloped countries. In other words, it may be said that it is the period in which multinational corporations are increasing. Hereafter, as in the second period of globalization, factories have started to be established in developing or underdeveloped countries, not in core or capitalist countries like England. Thus, core/capitalist/developed countries exploit cheap labour and at the same time, they overcome the restraints imposed by multilateral agreements such as Kyoto. However, further development of technology paved the way to debates on the question of the need for the skilled labour force in the future. Robots have already begun to be used in production due to fast evolving technology. The aim of this research is to demonstrate the characteristics of the change of labour demand in the process of globalisation.

Keywords: Globalization, Labour Demand, Immigration.

GİRİŞ

Küreselleşme, özellikle 1980'lerden sonra yaygın olarak kullanılmaya başlanmış bir kavramdır. Bu kavramın kullanımı o kadar popüler hale gelmiştir ki hemen hemen bütün bilim dallarında küreselleşme ve/veya yansımaları üzerine çalışmalar görmek mümkündür. Küreselleşme kavramının bilim dallarının birçoğunda ele alınmasının nedeni ise toplumun tüm alanlarını etkilemesinden kaynaklanmaktadır.

“Küreselleşme nedir?” ya da “küreseleşme yeni midir?” gibi sorular hala tartışılmakta ve cevaplar üzerinde birlik sağlanamamaktadır. Bu çalışmada küreselleşme “nedir?” ya da “yeni bir olgu mudur?” soruları üzerinde durulmayacaktır. Süreç olarak kabul ettiğimiz küreselleşmenin, tetikleyici ülkeleri ve bu ülkelerde talep edilen emegın niteliğinin nasıl değiştiği, tarihi seyri içerisinde ele alınacaktır.

Bu çalışma, küreselleşmenin son döneminde, özellikle hızla gelişen teknoloji ile birlikte talep edilen emegın karakterinde bazı değişmelerin bulunduğunu ortaya koymaktadır. Buna göre, vasıfsız emek kapitalist/merkez/gelişmiş ülkeler tarafından talep edilmemekte aksine bu ülkeler vasıfsız emegın göçünü sınırlamak için çeşitli kısıtlamalar getirmektedir.

Bu çerçevede, üçüncü küreselleşmenin tetikleyici ülkesi olan ve küresel rekabet endeksine göre de ilk sıralarda yer alan Amerika Birleşik Devletleri'nin (ABD) kendi ihtiyaçları doğrultusunda talep ettiği emegın niteliğinde gerçekleşen değişim çeşitli göstergelerle ortaya konulacaktır.

Çalışmanın ilk bölümde küreselleşmenin kavramlaştırılması konusunda ortaya çıkan eğilimlere yer verilecektir. Ardından her bir küreselleşme evresinde talep edilen emegın niteliği ortaya konulacaktır. Son olarak üçüncü küreselleşmenin diğer küreselleşme dönemlerinden talep edilen emegın niteliği bakımından neden farklılık gösterdiği tartışılacaktır.

KÜRESELLEŞME

Küreselleşme kavramının tanımı ile ilgili literatürde ortak bir görüş söz konusu değildir. Yapılan tanımlamalar, yazarların ideolojik görüşü, çalıştığı bilim dalı gibi faktörlere göre farklılık gösterebilmektedir. Bu çerçevede küreselleşmenin kavramlaştırılmasını üç farklı eğilim altında ele almak daha yararlı olacaktır. Bu eğilimler aşağıdaki gibi olup Tablo 1'de özetlenmiştir.

- Aşırı Küreselleşmeciler,
- Şüpheciler
- Dönüşümcüler.

Tablo 1. Küreselleşmenin Kavramlaştırılması

	Aşırı Küreselleşmeciler	Şüpheciler	Dönüşümcüler
<i>Yeni olan nedir?</i>	Küresel Bir Çağ	Ticaret Blokları, önceki dönemlerden daha zayıf toprak yönetimi	Tarihsel olarak benzeri görülmemiş küresel bağlanma seviyeleri
<i>Baskın Özellikler</i>	Küresel kapitalizm, küresel yönetim, küresel sivil toplum	1980'lerden daha az birbirine bağımlı dünya	'Kalın' (yoğun ve kapsamlı) küreselleşme
<i>Ulus Devletlerin Gücü</i>	Azalan ve aşınan	Sağlamlaştırılmış ya da pekiştirilmiş	Yeniden oluşturulmuş, yeniden yapılandırılmış
<i>Küreselleşmenin İtici Güçleri</i>	Kapitalizm ve teknoloji	Devletler ve piyasalar	Modernitenin birleşik güçleri
<i>Tabakalaşmanın Deseni</i>	Eski hiyerarşilerin erozyonu	Güney'in marjinalleşmesinin artması	Dünya düzeninin yeni mimarisi
<i>Baskın Motif</i>	Mc Donalds, Madonna, vb.	Ulusal çıkar	Siyasal topluluğun dönüşümü
<i>Küreselleşmenin Kavramsallaştırılması</i>	İnsan eylemi çerçevesinin yeniden düzenlenmesi olarak	Uluslararasılaşma ve bölgeselleşme olarak	Bölgelerarası ilişkilerin ve uzak mesafedeki eylemlerin yeniden düzenlenmesi olarak
<i>Tarihsel Yörünge</i>	Küresel uygarlık	Bölgesel bloklar/ medeniyetler çatışması	Belirsizlik: küresel bütünleşme ve parçalanma
<i>Özet Argüman</i>	Ulus devletin sonu	Uluslararasılaşma devlet kabulüne ve desteğine bağlı	Küreselleşme devlet gücünü ve dünya siyasetini dönüştürüyor

Kaynak: Held vd., 1999: 10.

Özet olarak, Tablo 1'den hareketle şüphecilere göre küreselleşme, aşırı küreselleşmecilerin iddia ettikleri gibi yeni bir süreç değildir. Nasıl ki II. Küreselleşme evresi olarak adlandıracağımız 1890-1914 döneminde, gücü elinde bulunduran İngiltere daha fazla kar elde etmek amacıyla çıkarları doğrultusunda

serbestleşme politikalarını savunduysa, 1990'lı yıllarda¹ da bu dönemin egemen gücü olan ABD'de kendi çıkarları doğrultusunda serbestleşme politikaları öne sürmüştür. Belki de bu dönemi daha masum göstermek için 'Küreselleşme' kavramının kullanılması tercih edilmiştir.

Dönüşümcüler ise her iki görüşün ortasında yer almaktadır. Bu düşünürlere göre hem şüpheciler hem de aşırı küreselleşmeciler küreselleşmeyi kavramlaştırma konusunda iki uç noktada hareket etmektedir. Küreselleşme ne aşırı küreselleşmeciler gibi yeni bir olgudur ne de şüphecilere göre geçmişin aynısıdır. Örneğin ulus devletler ne aşırı küreselleşmecilere göre tamamıyla güç kaybetmekte ne de şüphecilere göre ulus devletler bu süreçte başat rol oynamaktadır. Dönüşümcülere göre ulus devletler kuşkusuz önceki dönemlerde olduğu gibi değildir. Karşılıklı bağımlılık artmaktadır. Bu durum ulus üstü kurumları da beraberinde getirmiştir. Ancak artan bu karşılıklı bağımlılığa rağmen ulus devletler eskiden olduğu gibi olmasa da güçlerini korumaktadır. Ulus devletler, yaşanan küresel değişime yeniden yapılanarak ayak uydurmaktadır (Giddens, 2012: 95). 1929 Ekonomik Buhranı sonrası ile 1980'li yıllara kadar uygulanan devletçi, korumacı ve içe dönük politikalar uygulayan ulus devletler, 1980'li yıllardan itibaren iktisat politikalarını küresel dönüşüme uygun olarak dışa açık hale getirmiştir.

Küreselleşmenin kavramlaştırması ile ilgili tartışmalar günümüzde halen devam etmektedir. Bu tartışmalar bir yana, 1990'dan günümüze devam eden dönemin, kuşkusuz bazı yönleri bakımından önceki dönemlerden farklılık gösterdiğini de kabul etmek gerekir. Ancak bu dönem "önceki dönemlerden ayrı yeni bir dönüşümdür" demek de yanlıştır. Küreselleşme tarihi arka planı olan dinamik bir süreçtir. Ancak her küreselleşme döneminin yöntemi ve teknolojileri farklıdır. Ortak olan yanları ise hepsinin toplumsal yapının tüm alanlarını etkiliyor olmasıdır. Küreselleşme bu çalışmada 1490 yılından başlatılmakta ve üç ayrı döneme ayrılarak incelenmektedir. Bu dönemler ve özellikleri Tablo 2' de gösterilmektedir.

¹ Üçüncü küreselleşme dönemini 1990 yılından itibaren başladığı kabul edilse de, 1960'lı yıllardan itibaren ön gelişmeleri göz önünde bulundurmak gerekir. Aynı şekilde 1890'lı yıllardan itibaren İkinci Küreselleşme döneminin başladığını kabul etsek de küreselleşmeyi tetikleyen koşulların temelleri 1850'li yıllardan itibaren ve özellikle 1865 yılında ABD iç savaşının da sona ermesiyle oluştuğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Tablo 2. Dünya Ekonomisi Nasıl Değişti?

BOYUT	BİRİNCİ KÜRESELLEŞME		İKİNCİ KÜRESELLEŞME		ÜÇÜNCÜ KÜRESELLEŞME	
	(1490)		(1890)		(1990)	
	GÜÇ REKABETİ		FİYAT REKABETİ		YENİLİK REKABETİ	
İtici Güç	Denizcilikteki gelişmeler, Merkantilizm		Sanayileşme, doğurduğu gereksinimler		1970’lerde Çokuluslu Şirketler, 1980’lerde İletişim Devrimi, 1990’larda Batı’nın rakibinin kalmaması	
Yöntem	Önce keşifler, sonra askeri işgal		Önce misyonerler, sonra kâşifler, sonra ticaret şirketleri, en sonra işgal		Kültürel-ideolojik etki. Böylece ülkenin her yanı (ekonomik, siyasal, sosyal) kendiliğinden etkileniyor.	
Haklı Gösteriş	Putperestlere Tanrı’nın dinini götürme		“Beyaz Adamın Yüğü” “Uygarlaştırıcı Görev”, ırkçı teoriler.		“En yüksek uygarlık düzeyi”, “Uluslararası topluluğun iradesi”, “Piyasanın gizli eli”, “Küreselleşme herkesin ortak çıkarıdır.”	
Sonuç	Sömürgecilik		Emperyalizm		“Küreselleşme”	
AŞAMA	TARIM TOPLUMU		SANAYİ TOPLUMU		BİLGİ TOPLUMU	

Kaynak: Uysal, 2018: 35. (Baskın Oran, *Kaçıncı Küreselleşme*. Perşembe Konferansları, Rekabet Kurumu, 2000'den yararlanılarak hazırlanmıştır).

Küreselleşme sürecini 1490’dan başlatmamızın sebebi, Kolomb’un Amerika’yı keşfinin amacının ekonomik temelli olmasıdır. Kuşkusuz insanoğlu var olduğu günden beri sürekli sınırları aşma eğiliminde olmuştur. Bunun için tekerlek icat etmiş, yelkenli gemiler yapmıştır. Ancak Kolomb’un Amerika’yı keşfinde olduğu gibi hiçbirinde güçlü bir ticaret güdüsü söz konusu olmamıştır (Kazgan, 2012: 1).

İstanbul'un, Osmanlı Devleti tarafından ele geçirilmesi sonucu ticaret yollarını kaybeden Avrupa Devletleri, Doğu'nun ve Hindistan'ın zenginliklerine ulaşmanın farklı yollarını aramaya başlamıştır. Kara yolu ile bu zenginliklere ulaşmanın zorluğunu bilen Avrupalılar, en iyi yolun deniz yolu ile olacağına karar vermiştir (Kazgan, 2012: 1,2). Bu çerçeve de özellikle dönemin güçlü devletleri olan İspanya, Portekiz Devletleri deniz yolunu geliştirmek için yatırımlar yapmıştır (Heaton, 2005: 210)

Bu9 dönemde yapılan keşiflerin ekonomik temelli olduğunun diğer bir göstergesi de; Kolomb, Amerika'yı keşfettiğinde burayı Hindistan olduğunu düşünmesinden dolayı burada yaşayan yerlilere 'Indians' olarak ifade etmesidir. Hindistan'ın bu ülkelerin ekonomisi için ne kadar önemli olduğu ve ayrıca keşfin amacının Hindistan'a ulaşmak olduğu bu adlandırma ile de dolaylı bir şekilde anlaşılmaktadır. Hala günümüzde Amerika yerlileri 'Indians' olarak ifade edilmektedir.

1490 yılıyla başlatılan ve sömürgecilik dönemi de denilen I. Küreselleşme Dönemi yerini, 1870 yılında sanayileşmenin başlamasıyla II. Küreselleşme dönemine bırakmaktadır. III. Küreselleşme Dönemi ise 1990'lı yıllardan günümüze olan dönemi kapsamaktadır.

Küreselleşme süreci önceden de belirtildiği üzere çeşitli dönemlerden geçmiş, dinamik bir yapıya sahiptir. Bu üç dönemin benzerlikleri olduğu gibi kendine has farklılıkları da söz konusu olmuştur. Özellikle son küreselleşme dönemi, diğer küreselleşme dönemlerinden bazı özellikleri bakımından ayrılmaktadır. Bunlardan bir tanesi de talep edilen emegın niteliğindeki değişmedir. Bu çalışmada da üç küreselleşme döneminde talep edilen emegın niteliği ortaya konularak özellikle son dönem küreselleşmede önem arz eden nitelikli emegın göçü incelenecektir.

Birinci Küreselleşme ve Talep Edilen Emek

Kolomb, Hindistan'a ulaşmak amacıyla çıktığı deniz yolculuğu sonunda Amerika'yı keşfetmiştir. Bu yeni kıtanın keşfi beraberinde Avrupa'ya büyük bir zenginliği de getirmiştir. Avrupa sömürgeleştirdiği bu topraklarda değerli madenlerin çıkarımı ve çeşitli malların üretimi için ihtiyaç duyduğu emek gücünü, de Afrika'dan, Avrupa'dan, Hindistan'dan ve Çin'den sağlamıştır. Başka bir ifadeyle talep edilen emek gücü başka kıta ve bölgelerden göç eden emek ile karşılamıştır. Zira Amerika kıtasında yer alan yerli halkın büyük bir kısmı katledilmiş ya da zorla sürgün edilmiştir (Castles & Miller, 1998: 49). Dolayısıyla yeni kurulan sömürgelerin emek talebi diğer kıtalardan sağlanmıştır.

Emek göçü ya da emegın hareketliliği küreselleşmenin göstergelerinden biri olarak ifade edilmektedir. İlk dönem küreselleşme evresinde emek göçü oldukça yoğun bir şekilde yaşanmıştır. Ancak bu dönemde işgücünün büyük bir kısmını oluşturan Afrika'dan getirilen işgücü, emeği karşılığı olan ücreti alamamakta, ticaretin bir unsuru olarak alınıp satılmaktaydı. Bu şekilde gerçekleştirilen emek göçü köle ticareti olarak adlandırılmaktaydı.

Burada talep edilen emek daha doğru bir ifadeyle ticarete konu olan emegın sadece kas gücü önemliydi. Başka bir ifadeyle, talep edilen emegın herhangi bir eğitim, öğretim ya da beceriye sahip olması gerekmemekteydi.

Aşağıdaki Şekil 1’de, sömürge göçlerinin yönü gösterilmektedir. Şekil 1’den de hareketle bu dönemin talep edilen emegın ve buna bağılı olarak da emek göçünün özellikleri hakkında bilgi edinilebilmektedir.

Avrupa, ticari güdü ile yaptığı coğrafi keşifler sonrasında, başta Amerika yerli halkı olmak üzere, Afrika, Asya ve Okyanusya kıtalarındaki yerli halkı, ya hâkimiyeti altına almış ve sömürmüş ya da hem kültürel hem de fiziksel anlamda soykırımında bulunmuştur. Özellikle Amerika ve Okyanusya’da yeni ulus inşası, ithal edilen yeni popülasyon ile oluşturulmuştur. Bu kıtalara yapılan göçler sonucu yerli halkın birçoğunun katledilmesi ve bunun sonucu olarak da sayıca azalmaları, dışlanmalarına ve marjinalleşmelerine neden olmuştur. Bu göçler ile oluşturulan yeni ulusal kimlikler ile amaçlanan bu kıtalardaki yerli toplumların yıkımının her anlamda sağlanmasıdır (Castles & Miller, 1998: 49).

Avrupa sömürgeciliğinin başlaması, beraberinde çeşitli göçleri de getirmiştir. Bu göç hareketleri Şekil 1’de görülmektedir. Şekil 1’de okların yönü göçün yönünü gösterirken kalınlığı ise göçün yoğunluğunu ifade etmektedir. Okların ince çizgili, siyah ve kesikli olması ise göç eden emegın sözleşmeli emek olduğunun ifadesidir. Diğer kalın çizgili, gri oklar ise Avrupa’dan sömürge kurmak için göç edenleri göstermektedir. Buna göre, Avrupa’dan önce Afrika’ya ve Asya’ya, daha sonra Amerika’ya ve daha sonra Okyanusya’ya doğru büyük bir dışa doğru hareket söz konusudur. Avrupa’dan göçler geçici olduğu gibi kalıcı da olmuştur. Bu kıtalara göç edenlerin bazıları zaten önceden Avrupa içinde göç etmiş kişilerden oluşmaktaydı. Örneğin on yedinci ve on sekizinci yüzyılda, Hollanda Doğu Hindistan Şirketi’nin askerlerinin ve denizcilerinin yaklaşık yarısı Hollandalı değildi. Bunlar daha önce Almanya’nın fakir bölgelerinden Avrupa içinde göç etmiş transit göçmenlerdi. Avrupa’dan göç eden göçmenlerin ölüm oranı, savaş, tropik hastalıklar ve geminin batması gibi nedenlerden dolayı yüksekti ancak genellikle içinde buldukları fakirlikten kaçmanın tek şansı bu kıtalardaki kolonilerde çalışmak olarak görülüyordu. Bu deniz aşırı göçler, hem göç veren Avrupa ülkelerinde hem de bu ülkelerin sömürgelerinde ekonomik ve kültürel yapıda büyük değişimleri de beraberinde getirmiştir (Castles & Miller, 1998: 49-51). Bu nedenle birçok yazında küreselleşme bu dönemden başlatılmaktadır.

Modern emek göçünün önemli bir öncülü sayılan köle taşımacılığı sistemi ise bu dönemin ürünüdür. Köle taşımacılığı sistemi on yedinci yüzyılın sonları ile on dokuzuncu yüzyılın ortalarına kadar ki Yeni Dünya’daki maden ve tarlalardaki emtia üretiminin temelini oluşturmaktaydı. On sekizinci yüzyılın baskın devletleri olan İngiltere ve Fransa için köle emegi, şeker, tütün, kahve, pamuk üretimi ve altın çıkarımı için oldukça önemli bir yere sahipti. Aynı şekilde İspanya, Portekiz ve

Hollanda içinde Afrika kıtasından taşınan bu köleler oldukça kritik bir role sahipti (Castles & Miller, 1998: 51).

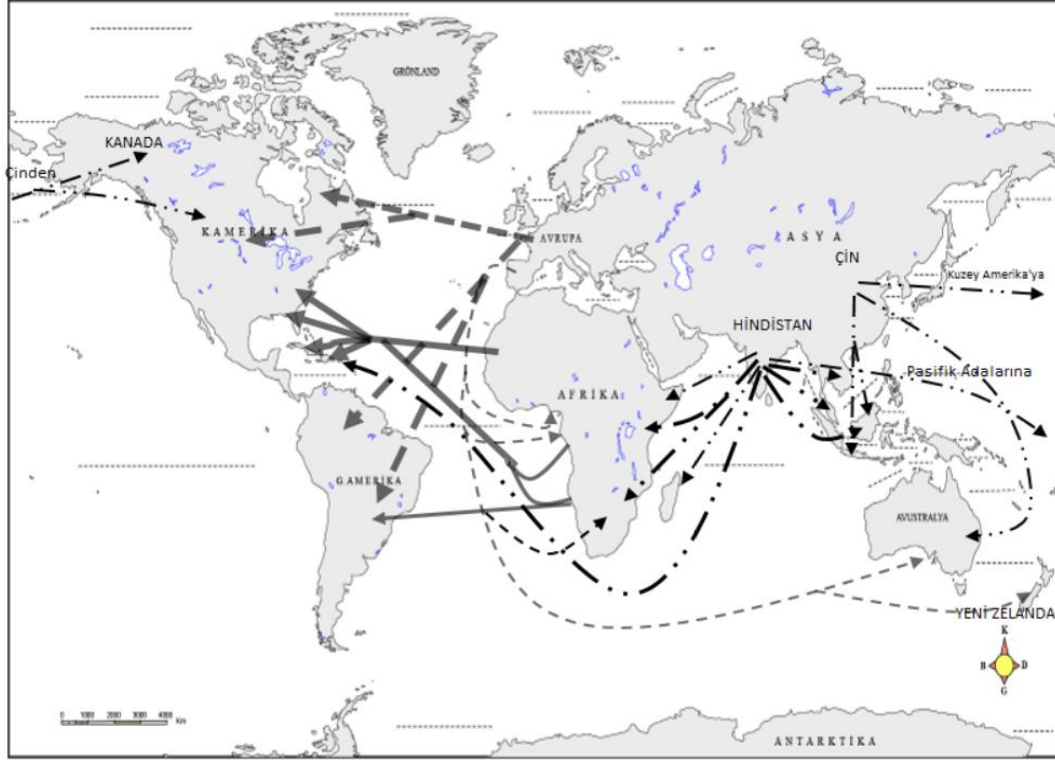
Tablo 3'te Amerika Sömürgelerinde bulunan tahmini köle sayıları yer almaktadır.

Tablo 3. 1770 yılında Amerika Sömürgelerinde Bulunan Tahmini Köle Nüfusu

	<i>Köle Nüfusu</i>	<i>Toplam Nüfus</i>	<i>Oran</i>
İngiliz Sömürgesinde olan Amerika Toprakları	878.000	2.600.000	33,77%
(Kuzey Amerika'daki İngiliz Sömürgesi)	450.000	2.100.000	21,43%
(Karayipler'deki İngiliz Sömürgesi)	428.000	500.000	85,60%
Portekiz Sömürgesindeki Amerika Toprakları (Brezilya)	700.000	2.000.000	35,00%
Fransız Sömürgesindeki Amerika Toprakları (Karayipler)	379.000	430.000	88,14%
İspanyol Sömürgesindeki Amerika Toprakları	290.000	12.144.000	2,39%
(Karayiplerdeki İspanyol Sömürgesi)	50.000	144.000	34,72%
(Anakaradaki İspanyol Sömürgesi)	240.000	12.000.000	2,00%
Hollanda'nın Sömürgesindeki Karayip Toprakları	75.000	90.000	83,33%
Danimarka Sömürgesindeki Karayip Toprakları	18.000	25.000	72,00%

Kaynak: Blackburn,1988, s.5.

Şekil 1.² On yedinci ile on dokuzuncu yüzyıl arasındaki sömürge göçleri

Kaynak: Castles & Miller, 1998: 52.

Tablo 3'te yer alan sömürgelerdeki köle miktarı, farklı imparatorlukların coğrafi boyutunu ya da sömürgecilikte hangi ülkenin öncü olduğunu ifade etmemektedir. Örneğin ABD'de, ilk ve en büyük sömürge olan İspanya'nın Tablo 3'deki verilerine göre köle sahipliğinde dördüncü sırada yer aldığı görülmektedir. İngiltere ve Fransa'nın, 1640 yılında köle sömürgeleri yok iken, 1770'li yıllarda ABD'deki en çok büyüyen tarım alanlarına sahiptirler. Yine Tablo 3'e göre, Brezilya'nın toplam köle nüfusu Fransa'nın sömürgesinden fazla gözükse de bu rakamların tahmini değerler olduğu göz ardı edilmemelidir. Buna ek olarak, Brezilya, Portekiz'in bir kolonisidir. Ancak, Portekiz de neredeyse İngiltere'nin yarı kolonisi konumundaydı. Bu yüzden Brezilya'nın köleleri tarafından elde edilen altınların çoğu Londra'ya gelmekteydi (Blackburn, 1988: 5).

Sonuç olarak Tablo 3'ten hareketle şu değerlendirmeler yapılabilir: Birinci Küreselleşme döneminde emek, büyük çiftliklerde ve maden çıkarımında

² Şekil 1 Castles & Miller, 1998: 52'deki haritasının Türkçe'ye çevrilmiş halidir. Bu çevirme yapılırken "<http://cografyaharita.com/haritalarim/3fdunya-dilsiz-okaynus-denizler-haritasi3.png>" (Erişim Tarihi: 27.11.2018)" alınan harita kullanılmıştır.

kullanılmak amacıyla Afrika'dan Yeni Dünya olarak ifade edilen Amerika'ya yoğun bir şekilde göç etmiştir. Bu emek gücünde aranan özellik ise zanaatkârlardaki gibi el becerisinden ziyade kol gücü olmuştur. Ayrıca Afrika kıtasından zorla göç ettirilen bu köleler emekleri karşılığı ücret de almamışlardır. Afrika'daki kabile reisleri ya da oranın daha güçlü grupları tarafından yakalanarak tüccarlara mal karşılığında satılmışlardır. Yani burada zorunlu bir şekilde göç eden emek gücü ticaretin bir unsuru haline gelmiştir. Bu ticaret ise Şekil 2'de gösterildiği bölgelerde yapılmıştır.

Şekil 2'den de anlaşılacağı üzere; Avrupa, Afrika ve Amerika arasındaki ticarete üçlü ticaret denilmekteydi. Bu üçlü ticarete gemiler, ev eşyası veya silah gibi üretim malları ile yüklenerek, Bristol ve Liverpool, Bordeaux ve Le Havre gibi limanlardan Batı Afrika kıyılarına doğru yelken açmaktaydı. Batı Afrika, kıyılarına gelen gemiler burada ya zorla kaçırılan ya da buranın yerel şefleri veya tüccarları tarafından satılan Afrikalı kölelerle yüklenmekteydi. Bu köleler karşılığında ise Avrupa'dan getirilen üretim malları verilmekteydi. Daha sonra buradan hareket eden köle gemileri Karayipler'e ya da Kuzey veya Güney Amerika kıyılarına gitmekteydi. Burada köleler para karşılığı satılmakta ve elde edilen para ile Yeni Dünya'da üretilen tarım malları satın alınarak Avrupa'ya geri dönülmekteydi. Avrupa'da ise Yeni Dünyadan getirilen bu mallar satılmaktaydı (Castles & Miller, 1998: 53).

Bu üçlü ticaretle birlikte Amerika'da 1800 yılında 3 milyon olan köle sayısı 1869 yılında ikiye katlanarak 6 milyona yükselmiştir. Bu kadar köle artışının olmasının nedeni ise Batı Amerika, Küba ve Brezilya'da tarım alanlarının büyümesi olarak gösterilmektedir (Blackburn, 1988: 544).

Şekil 2. Üçlü Ticaret

Kaynak: Bu harita yapılırken "<http://cografyaharita.com/haritalarim/3fdunya-dilsiz-okaynus-denizler-haritasi3.png>" (Erişim Tarihi: 27.11.2018)" alınan harita kullanılmıştır.

On dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısının sonlarına doğru, sömürgelerdeki çiftliklerin emek kaynağı, kölelerden ziyade sözleşmeli işçiler olmuştur. Bu dönem sözleşmeli işçilerin büyük bir çoğunluğu, Hindistan ve Çin'den getirilmekteydi. Sözleşmeli işçilerin çalışma süreleri en az on yıl olup sonrasında ise özgür olmaktadır (Castles & Miller, 1998: 53). Küreselleşmenin ilk dönemlerinde de sömürgeler, ihtiyaç duyduğu emeği sözleşmeli emek olarak tarım ihracatı sayesinde temin etmiştir. Başka bir ifadeyle sözleşmeli işçilik, köle ticaretinin yoğun bir şekilde yapılmasından öncesinde de tarım ihracatından elde edilen gelirle yoğun bir şekilde talep edilmiştir. Tüccarlar, Amerika'daki çiftliklerde üç veya beş yıl kadar çalışmak üzere, Avrupalı işçileri ücretsiz bir şekilde Yeni Kıta'ya geçirmektedir. Bundan dolayı Kuzey Amerika kolonisine ulaşan beyaz göçmenlerden yarısından fazlası sözleşmeli hizmetçi ve işçi olmuştur. Özellikle Karayipler'deki Fransız ve İngiliz sömürgeleri, bu beyaz Avrupalı işçilerden on binlercesini, kölelerden daha ucuza satın almışlardır. 1770'lere kadar toplamda yaklaşık 350.000 Avrupalı beyaz sözleşmeli işçinin İngiliz kolonilerine geldiği bilinmektedir. Bu sözleşmeli işçiler bu dönemde köleler gibi ciddi anlamda sömürülmüştür. Ancak onlar sözleşme süresi bitince özgür olduklarından çiftlik sahipleri için kalıcı iş gücü olamamışlardır. Ayrıca sözleşme süreleri biten bu Avrupalı sözleşmeli işçilerin istekleri doğrultusunda Amerika'ya yerleşme özgürlükleri de söz konusuydu. Ancak bu özgürlük köleler için geçerli değildi. Köleler ömürleri boyunca sahipleri tarafından kullanılmaktaydı. Bu durum kalıcı istihdam demek olduğu için sonraları daha tercih edilir olmuştur. Örneğin on sekizinci yüzyılın ilk yarısında, Virginia ve Maryland'de tütün plantasyonları sözleşmeli hizmetkârların emeğine değil kölelerin emeğine dayanmaktaydı. Ayrıca beyaz sözleşmeli işçiler buldukları sömürgelerden destek bulabilmiş ve bazı yasal hakları, yetkililerden aldıkları bu desteklerle, elde etmişlerdir (Blackburn, 1998: 11). Ancak Afrika'dan getirilen kölelerin böyle hakları olmadığı gibi yasal olarak da eşya ya da mal olarak kabul edilmişlerdir. 1677 yılında İngiltere başsavcısı 'Zenciler eşya ve mal sayılmalıdır' şeklindeki kararı ile bunu yasalaştırmıştır. Dolayısıyla köleler ciddi anlamda şiddet ve zorbalık altında çalışmaktaydılar. Her ne kadar bir köle oldukça sağlıklı ve genç olsa da bu şartlardan dolayı ortalama 7 yıl yaşamaktaydı. Bu kısa olan yaşam sürelerine rağmen bir kölenin sahibine getirisini oldukça fazlaydı (Ponting, 2015: 475-476).

Bu dönemin sonunda köleliğin kalkması ya da azalmasıyla birlikte tekrardan sözleşmeli işgücüne dönüldüğü görülmektedir. Ancak bu defa sözleşmeli işçilerin çalışma yılları en az on yıl olmuştur. Aynı şekilde şartlar da ağırlaştırılmıştır. Bu defa sözleşmeli işçiler Avrupa'dan ziyade Çin ve Hindistan'dan getirilmiştir. Getirilme amacı ise yine Amerika'daki ucuz işgücü eksikliğini gidermek olmuştur. Teori de getirilen bu işgücü, her ne kadar işveren ya da iş ajansları ile kendi iradeleri ile sözleşme imzalasalar da pratikte Afrika'dan getirilen kölelerden çok da farklı değillerdi. İmzaladıkları sözleşmeler, kölelere sunulan şartlardan çok az daha iyi koşullar vermiştir. Ayrıca sözleşmeler işçilere insan haklarına uygun muameleyi ve politik anlamda özgürlüğü vermemekteydi. Sömürgecilik döneminden Birinci

Dünya Savaşı'na kadar 30 milyon sözleşmeli işçi Hindistan'dan ayrılmıştır. Birkaç milyon Çin işçisi de aynı şekilde ülkelerinden ayrılmıştır. En az on yıllık olarak imzalanan sözleşmeler bittikten sonra bu sözleşmeli işçilerin çoğu kendi ülkelerine dönmüşlerdir. Örneğin 24 milyon Hintli sözleşmeli işçi geri dönmüştür (Hayter, 2004: 9).

Sonuç olarak bu dönemde, emek göçünün oldukça yoğun olduğunu söyleyebiliriz. Ayrıca bu emek göçü ticaretin en temel unsuru olmuştur. Burada talep edilen emek tarla ve maden çıkarımı ya da temizlik gibi işlerde çalıştırıldığından herhangi bir beceriye sahip olması beklenmemiştir. Önemli olan kas gücü olmuştur.

İkinci Küreselleşme ve Talep Edilen Emek

II. Küreselleşme dönemi 1890'lardan itibaren sanayi kapitalizmi ile başlatılmaktadır. Ancak; önceden de değinildiği üzere, bu dönemin temelleri on dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısının başlarında atılmıştır. Özellikle 1865'te, ABD iç savaşının da sona ermesi, emek hareketini hızlandıran bir unsur olmuştur. Dolayısıyla bu dönem emek hareketini, 1850'lerden itibaren ele almak daha anlamlı olacaktır.

Buhar makinasının keşfi ile birlikte başlayan bu dönem sanayileşme dönemi olarak da anılmaktadır. Başka bir ifadeyle bu döneme, ticari kapitalizminden sanayi kapitalizmine geçişin yaşandığı dönem de denilebilir.

II. Küreselleşme döneminde talep edilen emegın niteliği, I. Küreselleşme Döneminde olduğu gibi niteliksiz emeğe dayanmaktaydı. Dönemi simgeleyen devasa fabrikalarda çalışan işçilerin belli bir beceriye sahip olmaları gerekmiyordu. İşçinin fabrikalarda, malın üretiminin ufak bir kısmında aynı işi tekrar tekrar yapması yeterliydi. Yani zanaatkarların yaptığı gibi ürünün tüm üretim aşamalarında yer almıyorlardı. Başka bir ifadeyle emegın yaptığı işe yabancılaşması söz konusuydu.

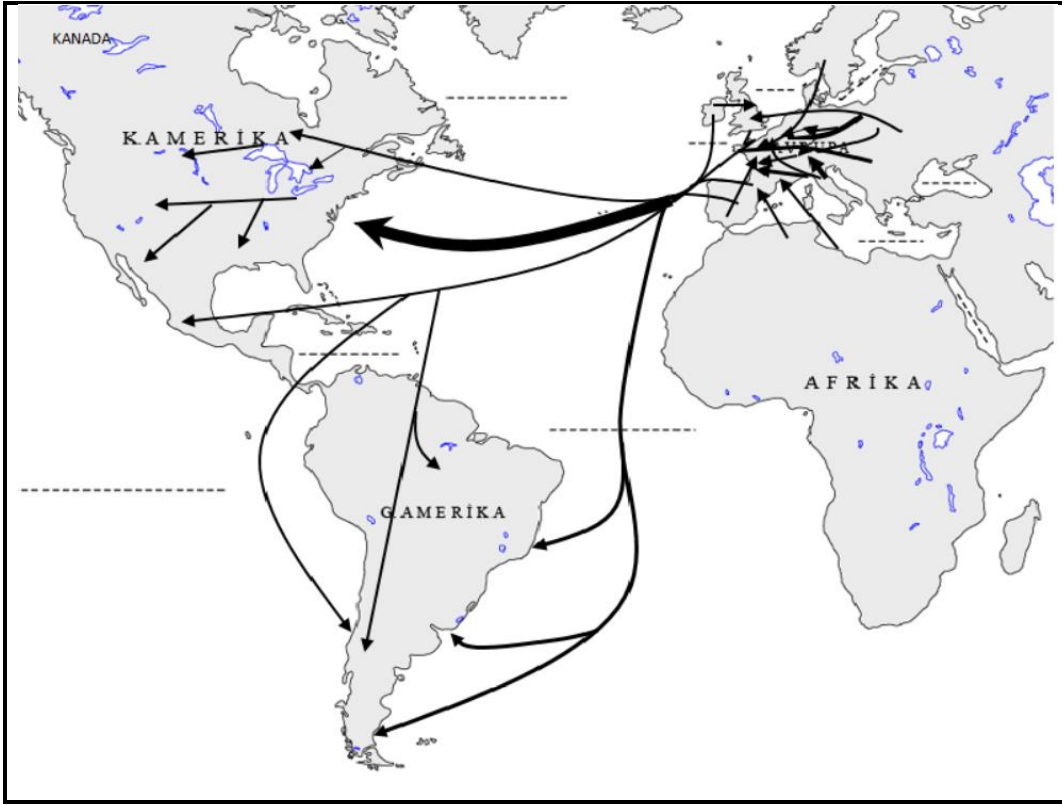
Şekil 3'te II. Küreselleşme dönemi emek göçü yoğunluğu ve yönü gösterilmektedir. Avrupa'da bu dönem hem denizaşırı hem de Avrupa içi emek göçünün aynı anda olduğu dönemdir. 1876 ve 1920 yılları arasında 15 milyon İtalyan göç etmiştir. Bu 15 milyon göç eden İtalya nüfusunun yaklaşık 6.8 milyonu, göç etmek için genellikle Fransa, İsviçre ve Almanya gibi ülkeleri tercih etmiştir. Batı Avrupalıların ise çoğu kez proterleşmeden³ kaçmak amacıyla denizaşırı göç yaptıkları bilinmektedir. Geniş ölçekli yapılan tarım ve sanayi de çalıştırmak için deniz aşırı göç eden emegın yerine ise çevre bölgelerdeki yedek işçi ordusu bu bölgelere çekilmiştir (Castles & Miller, 1998: 58).

İlk sanayileşen ülke olan İngiltere büyük ölçekli emek göçünü yaşayan ilk ülkedir. Yeni fabrikaların kurulduğu kasabalar, hızla kırsal kesimdeki işgücü fazlasını

³ "Proterleşme" kelimesi ile kast edilen, emegın üretim faktörleri üzerinde özel mülkiyetinin oldukça zayıflaması/olmaması ve ücretli çalışan konuma gelmesidir.

kendisine çekmiştir. Fabrikalardaki acımasız çalışma ve yaşam koşulları beraberinde kötü sağlık koşullarını, yüksek bebek ölümü ve kısa yaşam beklentisini getirmiştir. Fabrikalarda verilen düşük ücretler kadın ve çocukların da çalışmasını zorunlu hale getirerek aileleri zor duruma sokmuştur. Dolayısıyla nüfusun doğal artışı emek gücü ihtiyacını karşılamak için yetersiz kalmıştır. Bu yüzden İngiltere'nin yakın kolonisi olan İrlanda eksik emek gücü ihtiyacının karşılandığı yer olmuştur. Bu dönemde İrlanda'da toprak lordlarının ve özel mülk haline getirilen toprak sahiplerinin yokluğu ve ayrıca İngilizlerle rekabet edebilecek yerli sanayinin olmayışı beraberinde İrlanda köylü tarımının yıkımını da getirmiş ve yoksulluğun yayılmasına neden olmuştur. Özellikle 1822 ve 1846-7 kıtlıkları İngiltere, Amerika ve Avustralya'ya büyük göçlerin yaşanmasını tetiklemiştir (Castles & Miller, 1998: 58).

Şekil 3.⁴ Sanayileşme ile Bağlantılı Emek Göçleri, 1850-1920.

Kaynak: Castles & Miller, 1998: 58.

⁴ Şekil 3 Castles & Miller, 1998: 58'deki haritasının Türkçe'ye çevrilmiş halidir. Bu çevirme yapılırken " <http://cografyaharita.com/haritalarim/3fdunya-dilsiz-okaynus-denizler-haritasi3.png> (Erişim Tarihi:27.11.2018)" alınan harita kullanılmıştır.

1851 yılına gelindiğinde İngiltere ve Galler’de 700.000 üzerinde İrlandalı olup bu kişiler daha çok sanayi şehirlerinde yoğunlaşmışlardır. Özellikle tekstil fabrikalarının ve yapı sanayinin olduğu yerlerde yoğunlaşan İrlandalı işçiler emek ücretinin düşmesine de neden olmuştur. Engels (1962), İrlandalı ucuz emek göçünün İngiliz işçilerinin yaşam koşulları ve ücretleri konusunda tehdit oluşturduğunu ifade etmiştir. Bu durum yirminci yüzyılda, İrlanda’ya karşı düşmanlık ve ayrımcılık damgasının vurulmasına neden olmuştur. Aynı durum Avusturalya içinde geçerlidir. İngilizler’in Avusturalya’ya yerleşiminin başlangıcından itibaren İrlanda göçü de söz konusu olmuştur. Buradan hareketle, her iki ülkede de İrlandalı işçilerin emek göçünde aktif rol oynadığı söylenebilir. İşçi sınıfındaki bu ayırım 1945 sonrası siyahi işçilerin İngiltere’ye ve Güney Avrupa’dan Avusturalya’ya gelmesiyle başka bir aşamaya geçmiştir. Bu dönemde İngiltere’ye yapılan diğer büyük emek göçü ise 120.000 Yahudi göçüdür. Bunlar 1875 ile 1905 yılları arasında Rusya’nın katliamından kaçan mültecilerdir. Bu göç eden emegın çoğu başlangıçta Londra’nın doğu yakasına yerleştirilmiştir. Burada birçoğu giyim sanayinde işçi olarak çalışmaya başlamıştır. Bu dönemki Yahudi yerleşimi ırkçı kampanyaların odak noktası haline gelmiştir. Bu durum göç üzerine ilk kısıtlama düzenlemesine neden olmuştur: 1905 Yabancılar Yasası (Aliens Act of 1905) ve 1914 Yabancılar Yasağı Yasası (Aliens Restriction Act of 1914). Yahudilerin bu sosyal hareketindeki tecrübeleri genellikle göçmen başarısının örneği olarak gösterilir. Göç eden Yahudilerin ilk neslinin birçoğu ücretli işçi olarak çalışma durumunu değiştirmiştir. Genellikle bu nesil tekstil ticareti ve perakende ticaretinde küçük girişimciler olmuşlardır ve özellikle çocuklarının eğitimleri üzerinde durmuşlardır. İkinci kuşağın birçoğu böylelikle işletme sahibi ya da beyaz yakalı işçi konumuna gelerek üçüncü neslin profesyonel kariyeri için yol açmışlardır (Castles & Miller, 1998: 59).

Tablo 5. Avrupa ülkeleri ve Japonya'dan Verilen Toplam Kıtalararası Göç Miktarı (Bin) 1846-1924

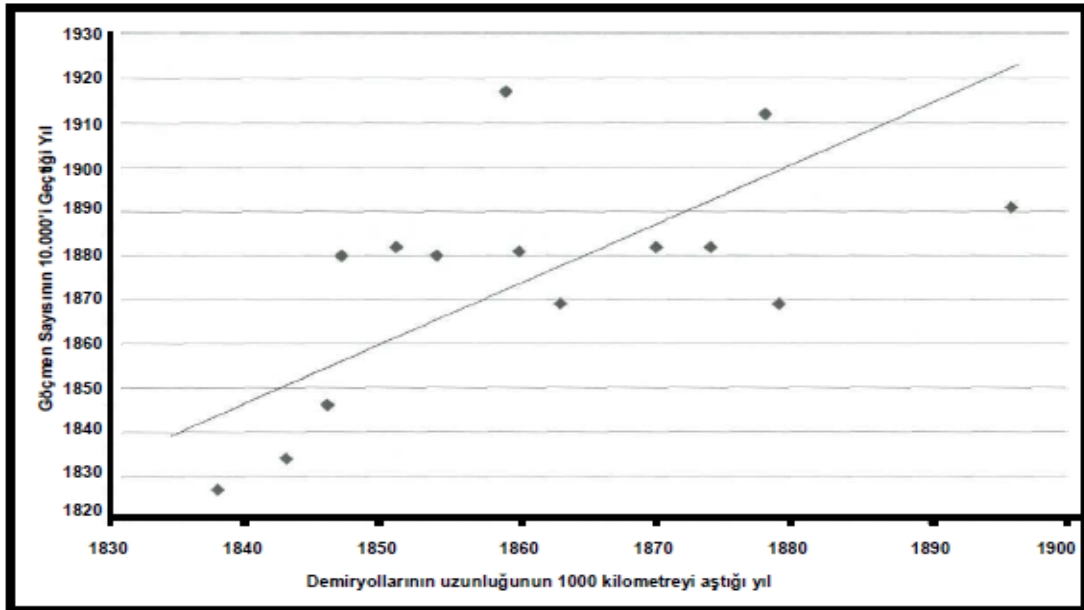
Ülke ve Bölge	Göçmen Sayısı (Bin)	Tüm Göçmenlere Oranı	1990 yılı Ülke Nüfusuna Oranı
<i>Avusturya-Macaristan</i>	4.878	10	10,4
<i>Belçika</i>	172	0,3	2,6
<i>Britanya Adaları</i>	16.974	34,9	40,9
<i>Danimarka</i>	34	0,7	14,9
<i>Finlandiya</i>	342	0,7	12,9
<i>Fransa</i>	497	1	1,3
<i>Almanya</i>	4.533	9,3	8
<i>İtalya</i>	9.474	19,5	29,2
<i>Hollanda</i>	201	0,4	3,9
<i>Norveç</i>	804	1,7	35,9

<i>Portekiz</i>	1.633	3,4	30,1
<i>Rusya-Polonya</i>	2.551	5,3	2
<i>İspanya</i>	4.314	8,9	23,2
<i>İsveç</i>	1.145	2,4	22,3
<i>İsviçre</i>	307	0,6	13,3
<i>Avrupa Toplamı</i>	48.174	99,2	12,3
<i>Japonya</i>	405	0,8	0,9
<i>Genel Toplam</i>	48.579	100	11,1

Kaynak: Massey, 2003: 36.

Tablo 4'te Avrupa ekonomisinin tarihinde önemli yere sahip olan Avrupa ülkelerinden ve Japonya'dan verilen göç miktarları yer almaktadır. Tablo 4'e göre 1846 ile 1924 yılları arasında 48 milyon işgücü Avrupa kıtasından ayrılmıştır (Massey, 2003: 1).

Şekil 4. Göçmen Sayısı ile Ulaşım Olanakları Arasındaki İlişki⁵

Kaynak: Massey, 2003: 39; Eker, 2008: 47.

Avrupa'da bu dönem sanayileşme ve bunun sonucu olarak hızla gelişen ulaşım olanakları ile göç eden sayısı arasında da paralellik olduğu görülmektedir. Massey (2003) bu paralelliği Şekil 4'de göstermiştir. Grafikte büyük ölçekli göçün başladığı yıl (göç eden sayısının 10000 kişiyi aştığı yıl) ile sanayileşmenin başladığı yıl

⁵ Bu grafikte Göçmen sayısının ilk defa 10.000 kişinin üzerine çıktığı yıl demiryollarının uzunluğunun 1000 kilometreyi ilk kez aştığı yıla denk düşmektedir

(burada ele alınan yıl demir yolu uzunluğunun 1000 kilometreyi aştığı yıl) arasında ilişki olduğu görülmektedir. Bu ilişki Şekil 4’de de görüldüğü üzere pozitif yönlüdür (Massey, 2003: 2). Massey (2003) aradaki pozitif korelasyon katsayısını 0.59 olarak bulmuştur.

Bu dönem II. Küreselleşme dönemi olduğundan Avrupa, Amerika, Asya ve Pasifik arasında muazzam sermaye, hammadde ve ürün alışverişinin olduğu dönem olmuştur. Bu şekilde genişleyen küresel ekonomi beraberinde büyük ölçekli işgücü hareketini de getirmiştir. Kuşkusuz bu küresel mal, sermaye ve işgücü hareketliliği, başarılı bir şekilde sanayileşmiş ve küresel ticaret rejimine dâhil olan Avrupa ülkelerinin, yapısal değişimine dayanmaktaydı (Massey, 2003: 2) ki bu II. Küreselleşme dönemini ifade ediyordu. II. Küreselleşmenin ilk zamanlarında Avrupalı göçmenler az sayıda olan yerleşmiş topluluklara göç etmişlerdir. Bu toplumlar hızlı bir şekilde sanayileşme ve kalkınmanın eşliğinde olan eski Avrupa sömürgeleridir. Amerika sadece kendi başına Avrupa’dan göç eden göçmenlerin %60’ını kendisine çekmiştir. Geri kalan göçmenler ise Avustralya, Arjantin, Yeni Zelanda ve Kanada arasında dağılmıştır (Massey, 2003: 2).

Tablo 5. İngiltere ve Galler’in Verdiği Net Göç Miktarı, 1841-1930 (nüfus sayımından hesaplanan)

	<i>Net Göç (000)</i>	<i>Nüfusun % 'si</i>	<i>Doğal artış (%)</i>
1841-50	-81	0,5	3,7
1851-60	-327	1,7	12,8
1861-70	-206	1	7,2
1871-80	-164	0,7	4,7
1881-90	-601	2,3	16,5
1891-1900	-69	0,2	1,9
1901-10	-501	1,5	12,4
1911-20	-620	1,7	21,3
1921-30	-172	0,5	7,2

Kaynak: Carrier & Jeffrey, External Migration: 14; Mitchell, Abstract of British Historical Statistic: 29-35; See D. V. Glass, 'A note on the under-registration of births in the nineteenth century', Population Studies, 5, 1951-2: 70-88. Akt.: Dudley, 1985: 61

Tablo 6. İskoçya’dan Verilen Göç Miktarı, 1861-1930 (nüfus sayımından hesaplanan)

	<i>Net Göç (000)</i>	<i>Nüfusun % 'si</i>	<i>Doğal artış (%)</i>
1861-70	-120	3,7	27,5
1871-80	-93	2,8	19,4
1881-90	-217	5,8	42,7
1891-1900	-53	1,3	10,6
1901-10	-254	5,7	46,8
1911-20	-239	5	57,2
1921-30	-392	8	104,2

Not: İskoç göçü İngiltere'ye doğru olan hareketi de içermektedir.

Kaynak: Carrier & Jeffrey, *External Migration*: 14; Mitchell, *Abstract of British Historical Statistic*: 29-35; See D. V. Glass, 'A note on the under-registration of births in the nineteenth century', *Population Studies*, 5, 1951-2: 70-88. Akt.: Dudley, 1985: 61.

Yukarı da yer alan Tablo 5 ve 6'da İngiltere, Galler'den 1841-1930 yılları arasında ve İskoçya'dan ise 1861-1930 yılları arasında ülkeden verilen göç miktarları ve bunun nüfusa oranı ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

Bu dönem göç eden emegın niteliğı/karakteri ise şu şekilde olmuştur; Profesör Erickson, 1850'de İngiliz doğumlarının yaklaşık yüzde 45'nin Amerika'da olduğunu ve bunların yüzde 50'den fazlasının tarım işi ile uğraştığını ifade etmektedir. Ayrıca Profesör Erickson eldeki kanıtların bu göçmenlerin tarımda işçi olarak değil çifti olarak çalıştıklarını gösterdiğini de ileri sürmektedir⁶. Ayrıca Amerika'da çiftçilik yapan bu göçmenlerden bazılarının İngiltere'de sanayi de çalıştıkları da düşünülmektedir (Dudley, 1985: 75).

19. yüzyılın üçüncü çeyreğine geldiğimizde ise göç eden emegın niteliğinde/karakterinde değişmeler olduğu görülmektedir. Bu dönemden sonra İngiltere'den olan göçlerin önceki dönemlere göre daha geniş coğrafi alanlardan ve meslek dallarından olduğu ileri sürülmektedir. 1857 ile 1900 yılları arasındaki İngiliz Adaları'ndan göç eden göçmenlerin mesleklerindeki değişimler Tablo 7'de gösterilmiştir. Tablo 7'de görüldüğü üzere teknolojinin hızla değiştiği tekstil ve mühendislik gibi alanlardaki meslekler ve teknolojinin nispeten daha az değiştiği ayakkabıcılık ve taş ustalığı gibi meslekler konusunda ayrıma gidilmiştir⁷. Bu tablodaki veriler, yeterli⁸ olmasa da 1854-1900 yılları arasındaki yetişkin erkek göçmenlerin meslek bilgileri hakkında ana eğilimleri ifade etmesi bakımından önemlidir (Dudley, 1985: 76).

Bu dönemde yani on dokuzuncu yüzyılın ikinci döneminde Amerika'ya göç eden emegın niteliğinin değişmesinde Amerika'da 1865 yılında biten iç savaş sonucu gelişen endüstrinin de etkili olduğu söylenebilir. ABD'de 1865'te iç savaşın bitmesine kadar hızlı bir endüstrileşme yaşanmamıştır. Ancak iç savaşın bitmesiyle birlikte olağan dışı bir şekilde endüstri büyümüştür (Ponting, 2015: 623). Hızlı gelişen endüstri ve artan refah ve buna ek olarak ulaşımın da ucuzlamasıyla birlikte İngiltere'deki kötü koşullarda çalışan vasıfsız işçilerin buraya göç etmesi de oldukça normaldir. İngiltere ise çevre ülkelerden vasıfsız emek ihtiyacını karşılamıştır.

⁶ Dudley (1985), bu verileri Profesör Erickson'un çeşitli çalışmalarından elde etmiştir. Burada bahsedilen veriler "Erickson, 'Agrarian myths', pp. 62-3" alınmıştır.

⁷ Dudley, bu verilere Profesör Erickson'ın 1972 yılı "Who were?" adlı çalışmasında 378-379 nolu sayfalardan faydalanarak elde etmiştir.

⁸ Bu dönemde önceki dönemlerde olduğu gibi özellikle tarımda işçisi olarak çalışan göçmenlerin verileri kesin olarak bilinmemektedir.

Tablo 7. Birleşik Krallık-U.K. (1854-1900) ve Büyük Britanya-G.B.'dan Amerika'ya Göç Eden Yetişkin Erkek Yolcuların Meslekleri (%)-(1977-1900)

Meslekler	U.K. 1854-60	U.K. 1861-70	U.K. 1871-76	U.K. 1877-80	U.K. 1881-1890	U.K. 1891-1900	G.B. 1877-80	G.B. 1881-90	G.B. 1891-1900
Tarım									
(i) Çiftçiler	12,3	8,2	6	7,1	5,5	4,9	8,3	5,4	5,2
(ii) Tarım işçileri	7,5	2,1	3,8	7	11,5	10,5	9,6	15,4	14
İşçiler (N.O.S.)	48,9	59,4	47,1	39,5	45,2	31,8	24,6	32,4	15,2
Hizmetçiler	0,5	0,4	0,4	0,3	0,4	0,8	0,3	0,3	0,9
Görece Küçük Teknik Değişim Olan Meslekler									
(i) İnşaat	7,6	4	4,5	4,6	4,5	3,9	5	5,2	4,6
(ii) Madencilik	4,3	6,4	4	3,6	4,1	5,8	4,8	5,4	7,7
(iii) Diğer Sanayi Öncesi Beceriler	8,5	5,6	2,9	3,7	3,8	5,4	3,2	3,6	5,9
Görece Büyük Teknik Değişim Olan Meslekler									
(i) Mekanik/Teknik (N.O.S)	11,5	8,3	6,4	6,9	10,7	8,5	9
(ii) Diğerleri	1,6	1,6	0,9	1,7	1,9	3,5	2,1	2,3	4,3
Beyaz Yakalı	3,9	7,8	14,1	18,7	14,1	21,8	24,4	18	27,7
Diğer Meslekler	4,9	4,5	4,8	5,4	2,7	4,5	7,1	3,4	5,6
Meslek Belirtmeyen	20,2	10,8	11,9	16,2	18,1	23,2	16,2	18,1	23,2
Toplam Yetişkin Erkek Göçmen(000)	3622	15023	9800	2763	11748	7832
Tarım işçileri: Tarım işçisi, çoban ve bahçıvan olarak tanımlanan kişiler. Hizmetçiler: Bütün yerli hizmetçiler, seyis ve hamallar. İnşaat: Tüm inşaatçılar, tuğla örme ustaları, sıvacılar, taş ocakları, marangozlar, tuğla ve kiremitçi, ressam, kâğıt asıncıları, su tesisatçıları ve camcılar. Maden: Tüm kömür madencileri, diğer madenciler ve taş ocağı çalışan erkekler. Diğer sanayi öncesi becerileri: Kalifiye elemanlar ve tüm fırıncılar ve şekerlemeciler; demirciler, nalbant; kırtasiyeciler; çizme ve ayakkabı yapımcıları; pirinç ustaları, kalaycılar ve tenekeci vb. tüm zanaatkarları içermektedir. Diğerler: Mühendis olarak tanımlanan herkes; kazan üreticileri, * iplikçiler ve dokumacılar; kurutucular; tersane işçileri; tornacı; yazıcılar vb. gibi. Beyaz yaka: Kâtip olarak tanımlanan tüm kişiler; beyler, profesyonel erkekler, tüccarlar; öğrenciler; okul müdürü; öğretmenler; eksperler.									
Notlar: * ile işaretlenmiş meslekler sadece İrlanda serisinde görünür.									
İrlandalı seriler ayrı bir kategori bulunmadığından tüm tarım işçilerinin İngiliz olduğu varsayılmıştır.									
N.O.S. :Aksi tanımlanmadıkça.									

Kaynak: Carrier & Jeffery'den hesaplanmıştır, Dış göç, Tablo 11, s. 57, Tablo 12, sayfa 58-9, Tablo 13, s. 60, Tablo C (I), s. 92-3, Tablo D / F / G (I), sayfa 95-6; Tablo H (I), s. 102, Tablo 1 (I), p. 104. Ayrıca bkz. Erickson, Ek C ve D, "Who Were?", 1972: 378-9. Akt.: Dudley, 1985: 78.

Tablo 7 ve Tablo 8'den hareketle on dokuzuncu yüzyılın ilk yarısı ile ikinci yarısı arasında göç eden emegın ve aynı zamanda Amerika tarafından talep edilen emegın niteliğinin/karakterinin değiştiğı sonucuna ulaşabilirsiniz. On dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısında göç eden emek gücünün büyük bir kısmını düşük ücretli ve herhangi bir vasıf gerektirmeyen işlerden geldiğı görülmektedir. Çiftçilerin ya da nitelikli zanaatkarların oranı 1850'lerden sonra niteliksiz işlerin oranının gölgesinde kalmıştır (Dudley, 1985: 76).

Tablo 8. 1878, 1882,1888 ve 1897 yıllarında Amerika'ya Giren İngiliz Yetişkin Erkek Göçmenlerin Meslekleri (% pay)

<i>Meslekler</i>	<i>1878 (En Düşük)</i> <i>000 %</i>	<i>1882 (En Yüksek)</i> <i>000 %</i>	<i>1888 (En Yüksek)</i> <i>000 %</i>	<i>1897 (En Düşük)</i> <i>000 %</i>
Çiftçiler	2.8 (9,6)	1.8 (2,4)	6.0 (7,5)	2.5 (5,9)
Tarım işçileri	6.0 (20,9)	5.1 (7,0)	22.4 (28,1)	4.5 (10,5)
İşçiler	0.8 (2,9)	36.8 (50,2)	10.4 (13,0)	3.7 (8,6)
Hizmetçiler	0.1 (0,3)	0.2 (0,3)	0.8 (1,0)	0.9 (2,1)
<i>Görece Küçük Teknik Değişim Olan Meslekler</i>				
(i) İnşaat	1.7 (6,0)	3.2 (4,4)	4.8 (6,0)	2.3 (5,4)
(ii) Madencilik	1.0 (3,6)	3.0 (4,1)	4.7 (5,9)	3.7 (8,6)
(iii) Diğer	0.4 (1,5)	1.0 (1,4)	2.2 (2,8)	1.4 (3,2)
<i>Görece Büyük Teknik Değişim Olan Meslekler</i>				
(i) Mekanik/Teknik (N.O.S)	3.1 (10,6)	5.7 (7,6)	10.0 (12,5)	3.7 (8,7)
(ii) Diğerleri	0.5 (1,6)	0.9 (1,2)	2.6 (3,2)	2.5 (5,8)
Beyaz Yakalı	12.4 (43,0)	15.7 (21,4)	15.8 (19,8)	17.7 (41,1)
	28.8 (100,0)	73.4 (100,0)	79.7 (99,8)	42.9 (99,9)

Kaynak: Erickson. C. (1972). Who Were?. Tablo 9. s.370'den Akt.: Dudley,1985: 81.

Hangi noktada İngiltere'den dışa doğru olan emek hareketinin karakterinin değiştiğı açık değildir. Ancak, buharlı gemilerin İngiliz göçmen ticaretine girmesi, muhtemel

en önemli nedendi. 1870 yılına gelindiğinde, Amerika'ya giden İngiliz göçmenlerinin hepsi buharlı gemilerle gitmişlerdir. Bu oran 1862'de ise sadece yüzde 20 düzeyindeydi⁹. Bu gelişme doğrultusunda Amerika'ya ulaşımın maliyeti de oldukça düşmüştür. Liverpool'dan New York'a bir geçiş ücreti 1860 ile 1890'lar arasında yaklaşık %40 düşmüştür. Buharlı gemilerin maliyeti düşürmesi yanında bu gemiler sayesinde oldukça hızlı bir ulaşım da sağlanmıştır. Bu sayede Amerika'ya göç etmek isteyen kişiler daha az para ile daha kısa sürede seyahat etmişlerdir (Dudley, 1985: 80).

Profesör Erickson'un 1972 yılında 'Who were?' adlı çalışmasında ise Tablo 8'deki bulguları ortaya koymuştur. Erickson'a göre göç eden emek gücü içindeki bazı gruplar, İngiltere ve denizaşırı ülkelerdeki fırsatlarda meydana gelen değişikliklere çok daha duyarlıdır. Yani Erickson'a göre getiri oranı arttığı dönemlerde göç eden nüfus da artmıştır. Tablo 8'de Erickson, dört ayrı yılı ele almaktadır. Bu yıllar göçün tavan yaptığı 1882 ve 1888 yılları ile göçün en az olduğu 1878 ve 1897 yıllarıdır. Göçün en yoğun yılları, Amerikan ticaret döngüsündeki zirvelere karşılık gelir. Tablo 8'de, beyaz yakalı işçilerin ve yetenekli zanaatkârların kabaca sabit bir oranda göç ettiği görülmektedir. Fakat göçün yüksek olduğu zamanlarda, ek göçmenlerin büyük bir kısmının nitelik gerektirmeyen işçilerden sağlandığı oldukça açıktır (Dudley, 1985: 80).

Sonuç olarak II. Küreselleşme döneminin, özellikle getiri oranlarının arttığı dönemlerde, hem II. Küreselleşmenin tetikleyici ülkesi konumunda olan İngiltere'nin hem de ABD'nin özellikle 1865 yılında iç savaşın bitmesiyle yeni kurulan sanayilere niteliksiz emek talebi olduğunu söylenebilir. Batı Avrupa'dan proterleşmeden kaçan niteliksiz emek ABD'ye göç ederken, İngiltere sanayileri için talep ettiği niteliksiz emegi ise çevre ülkelerden sağlamıştır. 1865 yılında sona eren ABD iç savaşının Kuzey ABD'nin, Güney ABD'de yer alan köleleri yeni kurdukları sanayilere çekmek amacıyla da başlattıkları da ileri sürülmektedir. Bu durumda emek talebinin niteliksiz emek yönünde olduğunun başka bir göstergesidir. Tüm bu açıklamalar doğrultusunda talep edilen emegın niteliğinin herhangi bir vasıf gerektirmeyen emek yönünde olduğunu söylemek doğru bir ifade olacaktır. II. Küreselleşme dönemi 1914 yılında başlayan I. Dünya Savaşı ile sona ermektedir. Başlayan savaş devamında 1929 Ekonomik Buhranı ve II. Dünya Savaşının patlak vermesi ile 1914 ve 1960 yılları arasında emek hareketini oldukça kısıtlamıştır.

⁹ Carrothers, *Emigration from the British Isles*, pp. 213. Jones, *Background to emigration from Great Britain*, pp. 54r-5. Cunard entered the emigrant trade in 1860. F. E. Hyde, *Cunard and the North Atlantic, 1840-1973. A history of shipping and financial management* (Macmillan, 1975: 59). Akt.: Dudley, 1985: 77.

Üçüncü Küreselleşme ve Talep Edilen Emek

Üçüncü Küreselleşme döneminin diğerküreselleşme dönemlerinden en önemli farklarından biri kuşkusuz üretim yapısının değişmesi ve bu doğrultuda talep edilen emegın de karakterinin değişmesi olmuştur. Bu bölümde özellikle son dönem küreselleşme evresinin itici gücü kabul edilen Amerika'ya yapılan göçler üzerinde durulacaktır.

Amerika'ya yapılan göçler özellikle I. Dünya savaşının başlaması ile azalmıştır. 1960 yılına kadar uluslarla arası göçlerin azalması nedeniyle bu döneme “sınırlı göç dönemi” de denilmektedir. Ancak II. Dünya Savaşı'nın başlamasıyla birlikte özellikle nitelikli işgücü göçü olduğu bilinmektedir. Örneğın bu dönem Almanya'daki ırkçı yönetimden kaçan Albert Einstein gibi birçok bilim insanı Amerika'ya sığınmıştır (Gökbayrak, 2006: 94). Sovyet Rusya ile rekabet içinde olan ABD, çıkarlarına da uygun olduğu için nitelikli işgücüne kapılarını açmıştır. II. Dünya Savaşı sonrasında toparlanma sürecine giren Avrupa Devletleri ise göç veren ülke konumundan göç alan ülke konumuna gelmiştir. Sanayileşmelerini yeni baştan kuran Avrupa Devletleri'nin bu dönem konuk işçi uygulamasına gittiği bilinmektedir. Avrupa Devletleri savaş sonrası yaralarını sarmaya ve kalkınmaya çalışırken, özellikle savaş döneminde ülkesine çektiği bilim insanları ile nitelikli emek gücünü arttıran ABD, bu dönemin iki önemli devletinden biri konumuna gelmiştir. Diğeri ise Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti Birliğı (SSCB)'dir.

II. Dünya Savaşı sonrası ve özellikle son dönem küreselleşme ile emek göçü önceki dönem küreselleşme evrelerinde olduğu gibi kitlesel niteliksiz işgücü şeklinde değil, dönemin itici güçlerinin talebi doğrultusunda nitelikli işgücü göçü şeklinde gerçekleşmiştir. Diğeri iki küreselleşme döneminde temel göç alan ülke konumunda olan Amerika ve Kanada bu dönemde nitelikli emek göçünün belirgin adresi olmuştur. Bu ülkelere sadece gelişmekte olan ülkelerden değil aynı zamanda İngiltere gibi gelişmiş ülkelerden de nitelikli emek göç etmiştir. Hızla gelişen teknoloji ile birlikte ülkeler arasındaki rekabette, teknoloji ve teknolojinin üreticisi konumunda olan nitelikli emegın sahip olduğu bilginin ne kadar önemli olduğu tartışılmaz bir gerçeklik haline gelmiştir. Bilginin sahibi ve teknolojinin üretimi ve gelişimini sağlayan ve dolayısıyla da günümüz kalkınmasının temel belirleyenlerinden biri olan nitelikli emegın göçü bu yüzden büyük önem arz etmektedir. Dolayısıyla nitelikli emegın gelişmiş ülkelere (ABD ve Kanada başta olmak üzere) göçü, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasındaki uçurumu derinleştireceği yönündeki tartışmaları da beraberinde getirmiştir (Oğuzkan, 1971 Akt.: Gökbayrak, 2006: 96).

Bu çerçevede aşağıdaki Tablo 9'dan Tablo 13'e kadar ve Şekil 5'de ABD'ye yapılan göçlerin miktarı ve karakterleri/ nitelikleri yer almaktadır.

Tarihsel süreç içinde ABD'ye yapılan göçlere bakıldığında ilk iki küreselleşme döneminde daha çok niteliksiz emegı talep söz konusu olmuştur. Ancak bu durum son küreselleşme döneminde değişmiştir. ABD 1960'lı yıllardan itibaren göç

yasaları üzerinde yaptığı değişiklikler de ABD'nin niteliksiz emek yerine nitelikli emeği talep ettiğini açık bir şekilde göstermektedir. ABD, 1960'dan itibaren göç yasalarında yaptığı düzenleme ile yüksek nitelikli uzman işgünü 'H' vize programı altında istihdam etmeye başlamıştır.

1990'lı yıllarda ABD yüksek nitelikli iş gücünü ülkesine çekmek için bu işçilerin kabulünü kolaylaştırıcı adımlar atmıştır. Özellikle bilişim teknolojileri alanında yüksek nitelikli işgücü almak isteyen ABD 1990 yılında kalıcı nitelikli işgücünün tavan miktarını 140.000 arttırmıştır (Christian, 2000: 909; Martin & Lowell, 2001: 650). Aynı zamanlarda ABD bu dönemler de 'H' vizesi olan geçici yüksek nitelikli işçi alımı için de düzenlemeler yapmıştır

1990 yılında, 'H' vizesi olan geçici yüksek nitelikli işçi vize programında yapılan düzenleme ile yüksek nitelikli işçi tanımı ve meslek kategorileri daha net hale getirilmiş ve bu işçi grubu, H1B kategorisi adı altında toplanmıştır. H1B kategorisi işgücü alımına her yıl 65,000'ni aşmayacak şekilde sınırlama getirilse de ilerleyen yıllarda çok uluslu şirketlerin de baskısıyla bu sayı arttırılmıştır. 1998 yılında Amerikan Rekabet ve İşgücü İyileştirme Yasası ile H1B ile işgücü alımı 1999 ve 2000 yılında her yıl 115,000 kişi olacak şekilde arttırılmıştır. 2001'den 2003 yılına kadar her yıl 195,000'i aşmayacak kadar arttırılmıştır (Christian, 2000: 920). Bu sayı 2001 yılında yaşanan terör saldırıları nedeniyle 2003 yılından itibaren 65.000'e düşürülse de daha sonraki yıllarda tekrardan artmaya başlamıştır. Ayrıca yine bu dönemde yaşanan 'dot.com' krizi de nitelikli emeğe olan talebi kısa süreli olsa da azaltmıştır. Sonraki yıllarda arttırılan kapasite ise ABD üniversitelerinin yüksek lisans ve daha üstü derece de mezun olan kişiler için olmuştur (McGee, 2006'dan Akt.: Mithas & Lucas, 2010: 747). Yani 2003 yılından itibaren nitelikli iş gücünün sadece nitelikli değil, yüksek nitelikli olması tercih edilmeye başlanmıştır.

Yapılan bir çalışmaya göre ise H1B vizesi altında alınan işçilerin %60'ı Bilişim Teknolojileri (IT-Information Technology) alanında istihdam edildiği ifade edilmektedir (Park, 2007; Akt.: Mithas & Lucas, 2010: 747). Aşağıdaki Tablo 12'de H1B vizesi altında mesleğe göre başvuru dilekçelerinin eğilimi yer almaktadır. Tablo 12'den de görüleceği üzere genel eğilim özellikle bilgisayar ile ilgili meslek gruplarına ve sektörlerine olmuştur.

Burada özellikle H1B kategorisi altında geçici yerleşiklerin üzerinde durulacaktır. Çünkü ABD, Avrupa'nın aksine, yüksek nitelikli işgücünü geçici yerleşik olarak kabul etmektedir. Geçici yerleşik olarak ülkeye gelen bu işçiler belli koşulları sağladıktan sonra (ki bu biraz zor bir süreç olmaktadır) kalıcı kadroya geçmek için şans elde edebilmektedir. Geleneksel göç alan ülkeler, nitelikli iş gücü kabulünde geçici iş vizelerini giderek daha yaygın olarak kullanmaktadır. Ancak bu vize statüsünde nitelikli işçi alımını arttırabilmek için bu işçilerin geri dönüşünü gerektiren kurallarda zamanla esnemeler yapılmıştır. Avrupa ülkeleri ise genellikle 'uzatılabilir' şeklinde vize vermekte ve kalıcı oturma geçmek için belli koşulların ve yılın geçmesini şart koşmaktadırlar (Martin & Lowell, 2001: 654).

ABD’de ise uyguladıkları politika sonucu geçici işçilerin kabul sayısı kalıcı işçilerin kabul sayısından fazla olmaktadır. Yüksek nitelikli geçici statüde olan bu grup daha sonra ise yeşil kart alma umuduyla beklemektedirler (Martin & Lowell, 2001: 654). ABD’nin buradaki amacının ihtiyacı olduğu nitelikli emek gücünü ihtiyacı olduğu dönemde kullanmak ve ihtiyaç ortadan kalktığında ise bu işçilerin evlerine dönmesini sağlamak da olduğu söylenebilir. Ayrıca geçici vizeye sahip olan işçi, işini kaybettiği takdirde ülkesine dönmekle yükümlü olduğunu bildiği için daha çok ya da verimli çalışmak durumunda kalmaktadır. Özellikle kitle iletişim araçlarının gelişmesi ile uzaklık sorununun kurulan ağlar sayesinde gittikçe azalması ve buna ek olarak yapay zekâların gelişimi ile birlikte yazılımların yapay zekâlar tarafından yapılacağıın öngörülmesi, nitelikli emek talebini ve dolayısıyla nitelikli emek göçünü ilerleyen zamanlarda azaltacak gibi gözükmektedir.

Ancak ele aldığımız bu dönemde yani III. Küreselleşme döneminde küreselleşmenin tetikleyici ülkesi konumunda olan ABD’nin talep ettiği emegın nitelikli emek yönünde değıştiğini söylenebilir. Önceki küreselleşme dönemlerinde sermaye hareketli hale gelmişse de üretim tek bir alanda yapılmaktaydı. Son dönem küreselleşme döneminde ise üretimin parçalandığı görülmektedir. Örneğın araba üretimi için gerekli olan parçalar farklı farklı ülkelerde üretilmeye başlanmıştır. Buradan merkez ülkelerin niteliksiz emegi kendi ülkelere talep etmek yerine sermayeyi niteliksiz emegın olduğu ülkelere götürdüğü sonucunu da çıkarılabilir. Her ne kadar üretimler farklı farklı ülkelerde yapılsa da merkez ya da karın biriktiği yer aynı yani gelişmiş ülkeler olmuştur.

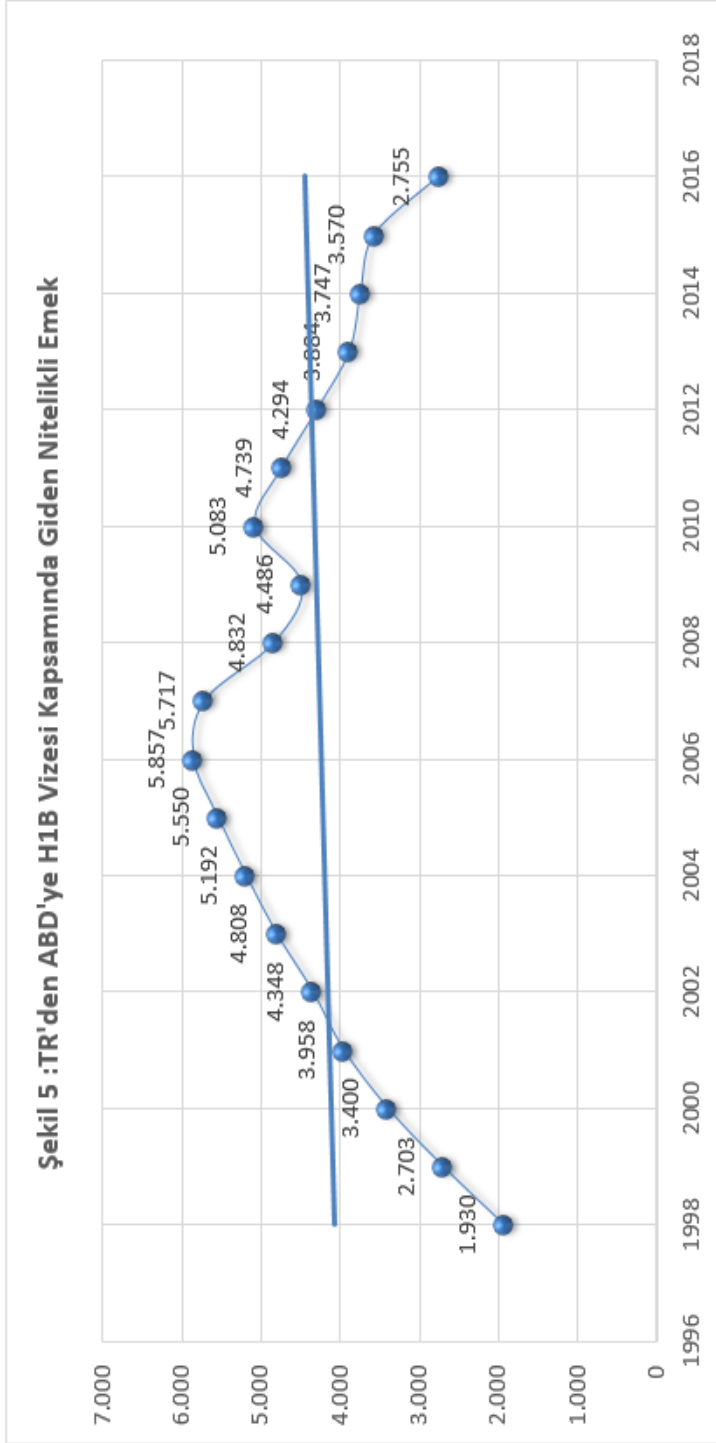
Tablo 9: ABD'YE GEÇİCİ YERLEŞİK STATÜDE KABUL EDİLEN GÖÇMENLERİN VİZE STATÜLERİNE GÖRE MESLEK DAĞILIMLARI 1998-2016

Kabul sınıfı/ Yıllar	Toplam tüm girişler(1)	Özel/Uzman mesleklerde geçici işçiler (H1B)		Tarım dışı işçiler (H2B)		Tarım işçileri (H2A)(3)		Olağanüstü yetenek veya başarıya sahip işçiler (O1)		O1 işçilerine eşlik eden ve yardımcı olan işçiler (O2)		Şirket içi aktarılan kişiler (L1)		Akademik öğrenciler (F1)		Mesleki öğrenciler (M1)		
		X	X	X	NA	X	NA	X	X	X	X	X	X	X	NA	NA	NA	NA
1981	11.756.903																	
1985	9.539.880	47.322	X	X	3.003	X	X	X	X	X	X	38.595	240.805	251.234	5.835	251.234	5.835	
1989	16.144.576	89.856	30.189	16.381	2.277	X	X	X	X	X	X	65.349	257.069	327.581	6.821	327.581	6.821	
1990	17.574.055	100.446	18.219	17.754	3.168	X	X	X	X	X	X	63.180	326.264	319.467	6.797	319.467	6.797	
1991	18.920.045	114.467	18.440	21.442	3.235	X	X	X	X	X	X	70.505	343.238	335.623	7.615	335.623	7.615	
1992	20.910.880	110.223	16.390	18.052	3.352	456			258			75.315	368.686	360.964	7.722	360.964	7.722	
1993	21.566.404	92.795	14.628	14.847	3.126	3.105			964			82.606	370.620	362.700	7.920	362.700	7.920	
1994	22.118.706	105.899	13.185	15.687	3.075	5.029			1.455			98.189	394.001	386.157	7.844	386.157	7.844	
1995	22.640.540	117.574	11.394	14.193	2.787	5.974			1.813			112.124	364.220	356.585	7.635	356.585	7.635	
1996	24.842.503	144.458	9.635	14.345	2.986	7.177			2.112			140.457	426.903	418.117	8.786	418.117	8.786	
1998	30.174.627	240.947	27.308	24.895	3.157	12.221			2.802			203.255	564.683	553.865	10.818	553.865	10.818	
1999	31.491.819	302.421	32.376	35.935	3.457	15.943			3.246			234.462	567.146	594.849	10.088	594.849	10.088	
2000	33.660.320	355.605	33.292	51.462	3.208	21.746			3.627			294.658	659.081	648.793	10.288	648.793	10.288	
2001	32.824.088	384.191	27.695	72.387	3.245	25.685			3.834			328.480	698.595	688.970	9.625	688.970	9.625	
2002	27.907.139	370.490	15.628	86.987	2.695	25.008			4.156			313.699	646.016	637.954	8.062	637.954	8.062	
2003	27.849.443	360.498	14.094	102.833	2.370	25.541			5.321			298.054	624.917	617.556	7.361	617.556	7.361	
2004	30.781.330	386.821	22.141	86.958	2.226	27.127			6.332			314.484	620.210	613.221	6.989	613.221	6.989	
2005	32.003.435	407.418	NA	NA	2.938	29.715			7.635			312.144	629.556	621.178	8.378	621.178	8.378	
2006	33.667.328	431.853	46.432	97.279	4.134	31.969			9.567			320.829	704.189	693.805	10.384	693.805	10.384	
2007	171.300.000	461.730	87.316	75.727	5.540	36.184			10.349			363.536	841.673	787.756	13.073	787.756	13.073	
2008	175.400.000	409.619	173.103	104.618	6.156	41.238			12.497			382.776	917.373	859.169	15.496	859.169	15.496	
2009	162.600.000	339.243	149.763	56.381	4.168	45.600			12.966			333.386	951.964	895.392	14.632	895.392	14.632	
2010	159.700.000	454.757	139.403	69.395	3.078	49.995			13.989			502.723	1.595.072	1.514.777	17.641	1.514.777	17.641	
2011	158.500.000	494.565	188.411	79.794	3.279	51.775			15.949			562.776	1.788.962	1.702.730	18.824	1.702.730	18.824	
2012	165.500.000	473.015	183.860	82.906	4.081	53.941			16.670			498.899	1.653.576	1.566.815	17.600	1.566.815	17.600	
2013	173.100.000	474.355	204.577	104.984	4.117	66.604			20.762			503.206	1.669.225	1.577.509	19.106	1.577.509	19.106	
2014	180.500.000	511.773	240.620	105.413	4.306	83.001			24.190			591.728	1.837.664	1.737.927	20.534	1.737.927	20.534	
2015	181.300.000	537.450	283.580	120.207	3.514	93.086			26.593			648.611	1.990.661	1.886.948	19.878	1.886.948	19.878	
2016	178.700.000	534.365	348.052	119.446	2.786	101.930			28.659			677.583	1.954.373	1.858.644	18.726	1.858.644	18.726	

(1) Tahmini kabul toplamları en yakın yüz bine yuvarlanır. Deniz ve hava ekibinin kabullerini (D1 ve D2 vizeleri) içermez.

(3) 2006'da başlayarak, H2A kabullerindeki yıllık artışlar, Güneybatı sınırındaki yaya kabullerinin daha eksiksiz bir şekilde kaydedilmesine bağlı olabilir. Notlar: Kabuller olayların, yani, bireylerin değil, gelenlerin sayısını temsil eder; Aynı günde bir bireyin birden fazla girişi tek giriş olarak sayılır. Kanada ve Meksika'nın kısa süreli kabullerinin çoğu kabul edilmedi.

Kaynak: ABD İç İşleri/Güvenlik Bakanlığı verilerinden derlenmiştir. ABD Göç ve Vatandaşlık Hizmetleri Dairesi (USCIS) 'in veri tabanından elde edilen verilerden hazırlanmıştır.

Kaynak: ABD İç İşleri/Güvenlik Bakanlığı verilerinden derlenmiştir. ABD Göç ve Vatandaşlık Hizmetleri Dairesi (USCIS)'nin veri tabanından elde edilen verilerden hazırlanmıştır.

Tablo 10: Coğrafi Bölgeye Göre ABD'deki Geçici Yerleşik Statüde Kabul Edilen Kişi Sayısı:1998-2016 Yılları

BÖLGE/ YILLAR	Toplam	Afrika	Asya	Avrupa	Kuzey Amerika	Okyanusya	Güney Amerika	Bilinmeyen
1998	30.174.627	363.534	8.297.734	12.086.554	5.458.211	727.342	3.102.939	138.313
1999	31.491.819	407.207	8.371.430	12.833.211	5.947.678	742.754	3.036.377	153.162
2000	33.660.320	447.124	9.177.486	13.501.049	6.448.360	826.464	3.096.838	162.999
2001	32.824.088	465.575	9.086.835	12.525.787	6.692.654	792.526	3.110.122	150.589
2002	27.907.139	387.345	7.012.188	10.699.569	6.371.772	776.027	2.441.321	218.917
2003	27.849.443	371.785	6.798.675	11.098.524	6.428.198	808.161	2.120.326	223.774
2004	30.781.330	384.419	7.827.174	12.564.240	6.663.154	934.437	2.167.585	240.321
2005	32.003.435	395.697	8.126.789	12.990.865	6.989.383	997.162	2.333.584	169.955
2006	33.667.328	394.109	8.336.346	12.834.330	8.492.296	1.039.859	2.431.983	138.405
2007	37.149.651	426.922	8.781.480	13.993.051	9.963.858	1.067.258	2.763.355	153.727
2008	39.381.928	474.160	8.795.236	15.931.641	9.832.557	1.127.444	3.039.883	181.007
2009	36.231.554	452.693	7.820.986	14.559.083	8.963.282	1.065.909	3.075.013	294.588
2010 ¹	46.471.569	485.110	9.404.375	14.692.093	16.449.861	1.290.993	3.587.883	561.254
2011	53.082.286	508.489	10.027.386	15.481.558	20.940.354	1.513.963	4.126.385	484.151
2012	53.887.286	573.184	11.062.760	15.710.015	19.996.738	1.618.337	4.651.162	275.090
2013	61.052.260	645.919	12.230.911	16.167.460	24.561.055	1.770.569	5.511.558	164.788
2014	74.930.606	757.181	13.307.053	17.376.449	35.589.531	1.822.066	6.052.610	25.716
2015	76.638.236	792.026	14.025.173	17.340.542	36.312.759	1.859.507	6.256.760	51.469
2016	76.786.751	812.547	14.690.021	17.749.364	35.552.990	1.907.856	6.030.594	43.379

1: 2010 yılında başlayarak, I-94 göçmen olmayan başvuru sayısı, daha fazla arazi kabulü sayısı nedeniyle önceki yıllarda rapor edilen toplamı büyük ölçüde aşmaktadır.

Notlar: Kabuller olayların, yani, bireylerin değil, gelenlerin sayısını temsil eder; Aynı günde bir bireyin birden fazla girişi bir kabul olarak sayılır.

Kanada ve Meksika'nın kısa süreli kabullerinin çoğu kabul edilmedi.

Kaynak: ABD İç İşleri/Güvenlik Bakanlığı. ABD Göç ve Vatandaşlık Hizmetleri Dairesi (USCIS) 'in veri tabanından elde edilen verilerden hazırlanmıştır.

Tablo11: Ülke Vatandaşlığına Göre ABD'deki Geçici Yerleşik Statüde Kabul Edilen Kişi Sayısı:1998-2016 Yılları

Ülkeler/ Yıllar	Kanada ³	Çin Halk Cumhuriyeti ⁴	Fransa ⁶	Almanya	Hindistan	İtalya	Japonya	Güney Kore	Meksika	Birleşik Krallık ¹⁰	İspanya	Brezilya	Türkiye
1998	175.424	517.208	1.163.916	2.119.075	378.141	760.876	5.288.807	NA	3.498.670	4.287.317	402.594	934.679	95.038
1999	195.528	458.663	1.263.039	2.224.504	442.095	792.137	5.039.429	NA	3.787.125	4.567.986	442.917	802.133	110.956
2000	235.962	520.415	1.325.958	2.139.193	542.767	807.194	5.253.750	NA	4.125.998	5.042.879	464.190	761.904	129.535
2001	248.069	542.435	1.212.085	1.750.089	567.992	738.192	5.070.501	NA	4.334.330	4.948.989	435.264	733.953	121.788
2002	224.691	479.895	1.060.055	1.405.858	501.890	578.876	3.651.862	NA	4.183.991	4.351.692	408.281	576.466	101.801
2003	221.477	390.482	1.039.094	1.439.136	538.008	638.513	3.589.591	NA	4.307.144	4.583.902	428.234	497.042	104.438
2004	238.897	446.838	1.244.651	1.630.249	611.337	759.895	4.335.979	828.967	4.454.061	5.051.387	542.733	534.164	106.335
2005	231.171	505.479	1.309.842	1.711.433	665.260	810.141	4.400.400	876.563	4.774.169	5.087.129	507.547	636.119	116.464
2006	247.828	596.171	1.192.209	1.704.168	761.257	758.899	4.306.800	942.350	6.146.126	4.949.151	543.757	698.808	121.153
2007	276.399	685.026	1.414.627	1.839.544	1.019.766	890.366	4.122.044	1.028.253	7.405.191	5.132.789	655.788	784.758	132.942
2008	285.359	753.037	1.711.342	2.119.640	1.100.401	1.086.722	3.906.231	1.007.466	7.273.511	5.480.917	830.812	893.186	147.837
2009	291.642	729.931	1.683.372	2.023.971	974.306	1.036.940	3.368.590	906.006	6.601.059	4.713.284	763.335	959.448	134.839
2010	1.428.931	1.038.271	1.696.767	2.076.215	1.140.913	1.111.972	3.831.173	1.332.352	12.917.745	4.539.392	823.199	1.233.457	148.096
2011	1.868.179	1.364.078	1.845.227	2.182.441	1.222.302	1.201.510	3.777.643	1.460.972	17.052.559	4.547.728	891.635	1.539.015	167.767
2012	1.466.120	1.756.747	1.913.551	2.308.207	1.296.276	1.192.251	4.141.299	1.527.085	16.462.118	4.486.666	882.313	1.792.425	175.933
2013	4.445.881	2.098.801	1.959.424	2.359.681	1.491.712	1.205.816	4.298.081	1.656.795	17.980.784	4.566.669	934.322	2.143.154	192.113
2014	13.254.972	2.555.896	2.115.351	2.448.591	1.720.729	1.366.572	4.199.152	1.780.662	20.002.936	4.814.079	1.044.430	2.390.245	214.958
2015	13.408.292	2.935.175	2.075.668	2.381.765	1.898.327	1.319.429	4.021.857	1.946.887	20.378.001	4.968.049	1.052.251	2.505.525	226.665
2016	13.006.072	3.264.362	2.067.168	2.366.405	1.967.181	1.357.604	3.985.785	2.191.485	19.644.990	5.216.692	1.113.561	1.988.148	242.419

NA: Veri yok.

X: Uygulanamaz.

D: Verileri açıklamasını sınırlamak için saklanır.

- Sıfırı temsil eder.

3: 2013 yılında başlayan I-94 göçmen olmayanların sayısı, Kanada hava ve deniz girişlerinin daha fazla sayılması nedeniyle önceki yıllarda rapor edilen toplamları büyük ölçüde aşmaktadır.

4: Çin, Çin Halk Cumhuriyeti, Hong Kong ve Makao'yu içermektedir.

6: Fransa, Fransız Guyanası, Fransız Polinezya'sı, Fransız Güney ve Antarktik Toprakları, Guadalupe, Martinik, Mayotte, Yeni Kaledonya, Reunion, Saint Barthelemy, Saint Pierre ve Miquelon ve Wallis ve Futuna'dır.

10: Birleşik Krallık, Anguilla, Bermuda, İngiliz Virgin Adaları, Cayman Adaları, Falkland Adaları, Cebeitarık, Guernsey, Man Adası, Jersey, Montserrat, Pitcairn Adaları, Saint Helena ve Türk ve Caicos Adaları'dır.

Notlar:

Kabuller olayların, yani, bireylerin değil, gelenlerin sayısını temsil eder; Aynı günde bir bireyin birden fazla girişi bir kabul olarak sayılır.

Kanada ve Meksika'nın kısa süreli kabullerinin çoğu kabul edilmedi.

Kaynak: ABD İç İşleri/Güvenlik Bakanlığı. ABD Göç ve Vatandaşlık Hizmetleri Dairesi (USCIS) 'in veri tabanından elde edilen verilerden hazırlanmıştır.

Tablo 12: ABD'de 2007 Yılından 2017 Yılına H1B Dilekçelerinin Eğilimi: Meslek Kategorisine Göre

Meslek Kategorisi	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Toplam
Bilgisayarla ilgili	158.078	144.55	107.525	120.257	134.817	182.695	184.944	210.396	253.003	281.017	280.776	2.058.058
Mimarlık, Mühendislik ve Ölçme	33.965	30.631	27.349	24.431	29.602	29.038	27.496	29.301	28.902	29.822	32.689	323.226
Eğitimdeki Meslekler	29.827	29.159	26.33	24.364	22.38	21.057	19.571	18.961	19.351	19.253	17.878	248.131
İdari Uzmanlıklardaki Meslekler	27.749	23.689	24.041	21.33	22.015	21.636	19.399	20.047	21.14	22.786	24.887	248.719
Tıp ve Sağlık	18.602	18.044	20.304	19.089	17.822	17.386	16.342	15.195	14.957	15.196	14.298	187.235
Yöneticiler ve Yetkililer	10.988	8.935	9.357	8.413	7.688	7.103	5.731	5.706	5.116	5.124	5.233	79.394
Yaşam Bilimlerindeki Meslekler	7.683	7.072	30.468	6.063	43.226	5.558	5.054	4.887	5.109	5.172	43.586	64.668
Matematik ve Fiziksel Bilimlerdeki Meslekler	6.266	5.988	5.993	5.363	5.873	5.451	5.445	5.596	5.983	6.696	8.406	67.06
Sosyal Bilimlerdeki Meslekler	6.003	4.942	5.002	4.837	5.024	4.509	4.001	4.284	43.191	3.866	3.899	50.547
Diğer meslek kategorileri	15.46	12.465	13.395	14.125	17.141	13.809	11.707	11.598	11.111	10.417	10.831	142.059

Not: Diğer Meslek Kategorileri, bilinmeyen, geçersiz ve eksik meslek değerlerini içerir.

Kaynak: ABD İç İşleri/Güvenlik Bakanlığı verilerinden derlenmiştir. ABD Göç ve Vatandaşlık Hizmetleri Dairesi (USCIS) 'in veri tabanından elde edilen verilerden hazırlanmıştır.

Tablo 13: ABD'de 2007 Yılından 2017 Yılına H1B Dilekçelerinin Eğilimi: Eğitim Düzeyine Göre

Eğitim	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Toplam
Diploma Yok	168	184	234	235	487	164	101	83	69	50	41	1.816
Lise mezunu	771	502	469	433	724	377	301	261	188	145	120	4.291
Bazı Kolejlere Kredisi (1 yıldan az)	148	106	97	74	87	70	46	54	33	28	18	761
Bir veya Daha Fazla Yıl Olan Kolejlere (Derece Yok)	878	594	606	606	549	597	402	385	285	252	204	5.358
Ön lisans Derecesi	726	574	652	532	404	471	376	273	269	225	201	4.703
Lisans	143.937	122.941	104.511	109.478	112.334	146.174	136.453	146.368	170.865	180.077	170.046	1.543.184
Yüksek lisans	121.987	116.561	97.703	96.163	113.284	122.325	125.052	141.47	159.828	180.961	197.046	1.472.380
Profesyonel derece	14.677	13.353	13.225	13.387	13.279	12.625	12.206	12.001	11.812	32.448	11.474	139.919
Doktora derecesi	31.212	30.576	28.538	27.29	27.13	25.188	24.671	24.995	25.188	25.602	24.723	295.113
Diğer	117	84	91	74	134	251	82	81	315	129	214	1.572

Not: Diğer; bilinmeyen, geçersiz ve eksik değerleri içerir.

Kaynak: ABD İç İşleri/Güvenlik Bakanlığı verilerinden derlenmiştir. ABD Göç ve Vatandaşlık Hizmetleri Dairesi (USCIS) 'in veri tabanından elde edilen verilerden hazırlanmıştır.

3.469.097

SONUÇ

Özellikle günümüzde göç hareketlerini düzenleyen politikalar rastlantı sonucu değil aksine bilinçli bir şekilde yapılmaktadır. Merkez ülke ya da başka bir ifadeyle gelişmiş ülkeler göç politikalarını kuşkusuz kendi çıkarları çerçevesinde talep ettikleri işgücünün niteliğine göre belirlemektedirler. Göç hareketlerinin üretim ve birikim sistemlerine göre şekil aldığı sonucuna buradan ulaşılmaktadır. Ülkeler de kendi üretim ve birikim sistemlerine uygun bir şekilde siyasi, sosyal ve ekonomik politikalar üretmektedir. Dolayısıyla yeryüzündeki göç hareketleri rastlantısal değil ülkelerin talep ettikleri emegın karakterine göre şekillenmektedir (Gökbayrak, 2006: 92). Nitekim yukarıda küreselleşmenin farklı dönemlerinde gerçekleşen göç hareketleri de bunu yansıtmaktadır.

Son dönem küreselleşme evresinde göç hareketleri ve bu çerçeve de merkez ülkelerin uyguladıkları göç politikaları göz önünde bulundurulduğunda nitelikli emegın talebinin yükseldiği buna karşın niteliksiz emegın göçünü azaltmak için engeller konulduğu görülmektedir. Kuşkusuz nitelikli emegın talebi ve bu doğrultu da göçü her dönem gerçekleştirmiş ancak özellikle son dönem küreselleşme ile birlikte daha çok ön plana çıkmıştır.

Bu çalışmada amaçlanan küreselleşmenin farklı dönemlerinde talep edilen emegın niteliğini çeşitli verilerle ortaya koyarak son dönem küreselleşmenin diğer dönem küreselleşme evrelerinden talep edilen emegın niteliği bakımından farklılığını göstermek olmuştur. Nitekim incelenen ilk iki küreselleşme döneminde merkez ülkelerin daha çok niteliksiz emek yönünde talepleri söz konusuysen üçüncü küreselleşme döneminden bunun nitelikli hatta yüksek nitelikli emek yönünde değiştiği açıktır.

Son dönem küreselleşmenin diğer önemli bir farkı olan üretimin parçalanarak çokuluslu bir hale gelmesi, niteliksiz emegın merkez ülkelere gelmesi için nedeni de kaldırmıştır. Artık ülkeler sadece kol gücü gerekli üretimler için emegın göçü yerine niteliksiz emegın bol olduğu yere sermayesini yani üretimini taşımaya başlamıştır. Ancak çok uluslu şirketler olarak adlandırılan kuruluşların merkezleri yine merkez ülkelerde yer almıştır. Bu merkezler ise genellikle bilişim teknolojileri ve diğer gerekli yüksek nitelikli emegi tercih eder olmuştur. Bu şirketler üretimlerini niteliksiz emegın bol olduğu gelişmekte olan ülkelere taşıyarak Kyoto Protokolü ve sonrasında yapılan çevre sözleşmelerinde yer alan kısıtlamalara da çözüm bulmuşlardır.

Bu merkez ülkeler niteliksiz emegın ise her ne sebeple olursa olsun göçünü engellemek için çeşitli yollara başvurmuş ve hala başvurmaktadır. Bunun en yakın ve güzel örneği Suriye'den göç eden mültecilerin göçüdür. Suriyeli mültecilerin (niteliksiz grubun) Avrupa Birliği'ne geçmesini önlemek için Türkiye'ye verilen bütçeler örnek olarak gösterilebilir.

Ele alınan veriler çerçevesinde gelişmekte olan ülkelerin beşeri sermayesi, kendi ülkelerinde var olan sıkıntılar nedeniyle gelişmiş ülkeleri tercih ettiği söylenebilir. Bu durum, içinde bulunduğumuz günümüz dünyasında ya da yaygın bir ifade ile bilgi toplumunda kalkınma için gerekli olan temel faktörün kaybı demektir. Nitelikli emegın yetiştirme maliyetini gelişmekte olan ülkeler katlanırken, meyvesini ise gelişmiş ülkeler almaktadır. Bu çerçeve de gelişmiş ülkeler ile gelişmekte olan ülkeler arasındaki uçurumun daha fazla artmaması için, gelişmekte olan ülkelerin beşeri sermayeyi elinde tutmak için teşvik edici politikalar uygulaması şarttır. Tablo 14’de de yer alan itici ve çekici faktörler göz önünde bulundurularak teşvik politikaları yeniden düzenlenebilir. Bu çerçeve de özellikle yurt dışına giden nitelikli emek üzerine yapılan çalışmalar önem arz etmektedir.

Tüm değerlendirmeler sonucunda üç dönem olarak aldığımız küreselleşme ve bu dönemlerde talep edilen emegın niteliğini Tablo 14’de özetlemekteyiz. Tablo 14’de küreselleşme dönemlerinde talep edilen emegın niteliği, kaynak ve hedef ülkeleri yanında göçe sebep olan itici ve çekici faktörlere de yer verilmiştir. Ayrıca her küreselleşme döneminin göç ile bağlantılı olan üretim biçimine de yer verilerek tüm çalışma boyunca ele alınan konu özetlemiştir.

Tablo 14. Küreselleşme Dönemlerinde Talep Edilen Emegın Temel Özellikleri

	Birinci Küreselleşme (Sömürgecilik Dönemi)	İkinci Küreselleşme Dönemi (Emperyalist Dönem)	Üçüncü Küreselleşme Dönemi (Globalleşme Dönemi)
Emek Göçünün Kaynak Ülkeleri	İspanyol, İngiliz, Hollanda, Portekiz Sömürgeleri ve Afrika Kıtasından Götürülen Siyahi Köleler, Sözleşmeli Emegın Kaynak Ülkeleri: Çin, Hindistan ve Avrupa	İngiltere, Avrupa Ülkeleri ve Avrupa'nın Kendi İçindeki Göçler (İtalyanların Fransa, İsviçre ve Almanya'ya Göçü Gibi), Rusya (Yahudilerin Göçüne Neden olmuşlardır.)	Gelişmekte Olan Ülkeler, Ayrıca Gelişmiş Ülke Konumunda Olan İngiltere ve Kanada
Emek Göçünün Hedef Ülkeleri	En Fazla Amerika Kıtası Olmak Üzere Avusturalya, Yeni Zelanda gibi ülkelere yaşanan göç	Amerika Kıtası, Kanada, Okyanusya (Avusturalya ve Yeni Zelanda) ve Avrupa'nın Kendi İçindeki Göçler (İrlandalıların ve Yahudiler 'in İngiltere'ye göçü, İtalyanların Fransa, İsviçre ve Almanya'ya Göçü Gibi)	Kuzey Amerika, Kanada, Avusturalya ve AB
Hedef Ülkelerde Göç Eden Emegın Çalıştığı İş/Alan/Sektör	Değerli Madenlerin Çıkarımı ve Geniş Çiftlik Arazilerinde Çeşitli Malların (Şeker, Tütün, Kahve, Pamuk) Üretimi	Tarım İşçileri, Çiftçiler, Herhangi bir Becerisi Olmayan İşçiler, Hizmetçiler, Madencilik, İnşaat gibi.	Bilişim Sektörü, Mühendisler, Özellikle Bilgisayar ve Yazılım İle ilgili Meslekler
Göçün Hangi Yollarla Yapıldığı	Yelkenli Ticaret ve Yük Gemileri	Buharlı Motor'un icadıyla üretilen Buharlı Trenler ve Buharlı Gemiler İle	Çoğunluğu uçak olmak üzere her türlü ulaşım aracı.

Talep Edilen Emegın Nitelik/Karakteri (Göç Eden Emegın Niteliği/Karakteri)	Niteliksiz Emek, Kas Gücüne Dayalı, Herhangi Bir Eğitim, Öğrenim ya da Beceri Gerektirmeyen	Niteliksiz Emek, Kas Gücüne Dayalı, Herhangi bir Eğitim, Öğrenim ya da Beceri Gerektirmeyen	Nitelikli Emek(En az Lisans Derecesi Gerektiren ve Genellikle Mühendislik ve Bilişim Sektöründe Çalıştırmaya uygun nitelikli işgücü)
Göç Eden Emegın Gücü	Göç eden Emegın Büyük Bir Çoğunluğunu Afrikalı Köleler oluşturmakta ve Bu Kişiler Kendi Rızaları İle Değil Zorla, Para ya da Mal Karşılığı Satılmaktadırlar. Emegi Karşılığı Olan Ücreti Almak Bir Yana Ticaretin Unsuru Olmuşlardır. Dolayısıyla Bu Dönem Zorla Göç Ettirilen Emek Gücünün Söz Hakkı Olmamakla Birlikte Bu Dönemin Diğer Emek Göçünü Oluşturan Sözleşmeli Olarak Göç Eden Emek ise Kölelere Göre Biraz Daha İyi Şartlara Sahip Olmaktadırlar. En Azından Bir Süre Sonra Kendi Ülkelerine Dönme Hakları Söz Konusudur.	Her ne kadar Emegi Karşılığı Ücret Alsa da Bu Oldukça Düşük Olmuştur. Çalışma ve Yaşam Koşulları Oldukça Kötüdür. Standart ve Kitlesele Üretim Yapıldığı İçin En Ufak Bir Hata Sonucu Maliyet İşçiyeye Ödetilmekteydi. Kölelerin Kırbaçlarının Yerini Fabrikalardaki Gözcüler Almıştır (Marx, 2011: 407).	Bilginin Sahibi Olarak Nitelikli Emek Gücü Bu Dönemde Çok Daha İyi Şartlara Sahip Olmuştur. Nitekim ABD Gibi Ülkeler Her Ne Kadar Kalıcı Oturum Vermeyi Zorlarsa da Nitelikli İşgücünün yaşam Şartları Kendi Ülkelerinden Çok Daha İyi Olduğu Açıktır.
Göçe Sebep Olan İtici Faktörler	Köleler kendi rızaları ile göç etmediklerinden onlar açısından herhangi bir itici faktör söz konusu değildir. Yeni Kıtaya Giden Avrupalı Göçmenler ise Avrupa'da içinden buldukları fakirlikten kurtulma isteği, Hintli Sözleşmeli işçilerin için ise ülkelerindeki Kast sisteminden kurtulma ve ülkelerindeki kötü ekonomik durumdan kurtulmak istemesi etkili olmuştur.	Çoğu kez proterleşmeden kaçmak amacıyla denizaşırı göç etmişlerdir (Daha çok Batı Avrupalılar). Avrupa içindeki göçler ise kendi ülkelerindeki fakirlikten kurtulma amacıyla. Rusya'nın katliamından kaçmak (Yahudi Göçü İçin).	Yetenekli İşgücüne Yönelik İş Olanaklarının Yetersizliği ya da Tatmin Edememesi, Uzmanlığına Uygun Eğitim Programlarının Azlığı, Niteliğine Uygun İş Bulmada Zorluk Yaşanması, Maddi Tatminsizlik, Ekonomik ve Siyasi Belirsizlikler, Gelecek Kaygısı, Politik İstikrarsızlık (Eker, 2008; Gökbayrak, 2006; Güngör, 2003; Pazarlık, 2010)

Göçe Sebep Olan Çekici Faktörler	<p>Köleler kendi rızaları ile göç etmediklerinden onlar açısından herhangi bir çekici faktör söz konusu değildir. Yeni Kıtaya Giden Avrupalı Göçmenler açısından Yeni Dünya'nın Zenginliklerinin onları cezbetmesi, Sözleşmeli İşçiler açısından en azından fakirlikten kurtulmak için bir fırsat olarak görülmesidir. Ayrıca Sözleşmeli işçiler yaklaşık 10 yıl çalıştıktan sonra toprak sahibi olma hakkı elde etmekte ve iş kurmalarına izin verilmesidir.</p>	<p>Deniz aşırı göç eden Batı Avrupalılar için Amerika'nın Zenginliği, Avrupa İçi Göç Edenlerin için ise Başta İngiltere'de olmak üzere Kurulan Sanayilerde Çalışmak istemeleri</p>	<p>Uzmanlık Alanlarına Uygun Programların Olması, Maddi Olanakların Fazlalığı, İş Olanaklarının Fazlalığı, Mesleklerinde Daha Fazla İlerleme ve Kendilerini Geliştirme İmkânlarının Olması, Yüksek Maaşlar, Her şeyin Daha Düzenli ve Sistemli Olması. Gelecek Konusunda Belirsizliğin Az Olması (Eker, 2008; Gökbayrak, 2006; Güngör, 2003; Pazarıcık, 2010)</p>
Üretim Biçimi	<p>Amerika kıtasındaki sömürgelerde kurulan plantasyonlarda (çiftliklerde) şeker, tütün, kahve, pamuk üretimi için ihtiyaç duyulan ve nitelik gerektirmeyen emek, kölelerin ya da sözleşmeleri işçilerin bu plantasyonlara taşınması ile gerçekleştirilmektedir. Yani ürünlerin yetiştirilmesi tek bir alanda ve emeğin de bu alanlara taşınması ile gerçekleşmektedir. Ek olarak, değerli madenlerin çıkarımı için de aynı şekilde niteliksiz emek bu kıtaya taşınmaktadır.</p>	<p>Üretim büyük devasa fabrikalarda yapılmaktadır. Ürünün ilk aşamasından son aşamasına kadar üretimin her bir aşaması aynı yerde yani fabrikalarda yapılmaktadır. İhtiyaç duyulan niteliksiz emek bu devasa fabrikaların olduğu yere göç etmektedir. Üretim baştan sona aynı fabrikalarda, seri ve kitlesel bir şekilde yapılmaktadır.</p>	<p>Üretim parçalanmıştır. Bir ürünün her bir parçası farklı farklı ülkelerde üretilmektedir. Niteliksiz emeği sermayenin olduğu yere taşımak yerine. Sermayeyi niteliksiz emeğin olduğu yere taşınması başlamıştır. Çok uluslu şirketleri bu görevi görmektedir. Bu çokuluslu şirketlerin merkezleri kapitalist ülkelerde yer aldığı için artık bu ülkelere niteliksiz emekten ziyade nitelikli emek talep edilmeye başlamıştır.</p>

KAYNAKLAR

- Blackburn, R. (1988). *The Overthrow of Colonial Slavery 1776-1848*. London and New York: Verso.
- Castles, S. & Miller, M.J. (1998). *The Age Of Migration: International Population Movements in the Modern World*. London: Macmillan Press.
- Christian, B.P. (2000). *Transatlantic Workshop Skilled Migration*. Washington, D.C: George University.
- Dudley, B. (1985). *Migration in a Mature Economy: Emigration and International Migration in England and Wales, 1861-1900*. Cambridge, London, New York, Melbourne, Sydney: Cambridge University Press.
- Hayter, T. (2004). *Open Borders The Case Against Immigration Controls*. London: Pluto Press.
- Eker, K. (2008). Türkiye’de Yasa Dışı Göç Sorunu. (Doktora tezi). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü.
- Heaton, H. (2005). *Avrupa İktisat Tarihi*. çev: M. Ali Kılıçbay ve Osman Aydoğuş. Ankara: Paragraf Yayınevi.
- Held, D.; McGrew, A.; Goldblatt, D. ve Perraton, J. (1999). *Global Transformation: Politics, Economics and Culture*. Stanford: Stanford University Pres.
- Giddens, A. (2012). *Sosyoloji*. İstanbul: Kırmızı Yayınları.
- Gökbayrak, Ş. (2006). Gelişmekte Olan Ülkelerden Gelişmiş Ülkelere Nitelikli İşgücü Göçü ve Politikalar-Türk Mühendislerinin “Beyin Göçü” Üzerine Bir İnceleme. (Doktora tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Güngör, N. D. (2003). Brain drain from Turkey: an emprical investigation of the determinants of skilled migration and student non-return.(Doktora tezi). Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kazgan, G. (2012). Dünden Bugüne Küreselleşmenin Ekonomik Temelleri. *Türkiye Ekonomi Kurumu Tartışma Metni 2012/53*. (Bu çalışma "Bölgesel Gelişme Stratejileri ve Akdeniz Ekonomisi", başlığı ile Prof. Dr. Haluk Eralt editörlüğünde hazırlanan ve 2005 yılında TEK yayını olarak basılan kitapta yer almaktadır).
- Martin, S. & Lowell, B. L. (2001). Transatlantic Round Table on High Skilled Migration: A Report on the Proceedings. *Georgetown Immigration Law Journal*.15(649), 649-661.
- Marx, K. (2011). *Kapital*. Ankara: Sol Yayınları.

- Massey, D.S. (2003). Patterns and Processes of International Migration in the 21st Century. *Paper for Conference on African Migration in Comparative Perspective*. Johannesburg, South Africa, 4-7 June, 2003.
- Mithas, S. & Lucas, H. C. Jr. (2010). Are Foreign IT Workers Cheaper? U.S. Visa Policies and Compensation of Information Technology Professionals. *Management Science*. 56(5), 745-765.
- Pazarcık, S. F. (2010). Beyin Göçü Olgusu ve Amerika Birleşik Devletleri Üniversitelerinde Çalışan Türk Sosyal Bilimciler Üzerine Bir Araştırma. (Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ponting, S. (2015). *Yeni Bir Bakış Açısıyla Dünya Tarihi*. (Çev. Eşref Bengi Özbilen). İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.
- USCIS *Yearbook of Immigration Statistics*, U.S. Citizenship and Immigration Services, Office of Immigration Statistics.
- Uysal, Y. (2018). *İzmir Modeli Çalışmaları Yerel Kalkınmaya Verilen Önem Tarım. İzmir Büyükşehir Belediyesi İzmir Modeli Çalışmaları Yerel Kalkınma, Çevre ve Altyapı*. 3. Cilt. İzmir: İzmir Büyükşehir.
- http://cografyaharita.com/dunya_dilsiz_haritalari.html Erişim Tarihi (27.11.2018).